

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

Ilham

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

No 139 (5611) 26 iyul 2018-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin organı. Qiyməti 40 qəpik

Azərbaycan Ermənistani bütün regional layihələrdən təcrid edib

*İlham Əliyev: "İqtisadi perspektivi
olmayan ölkədə inkişaf da olmaz,
sərmayə də qoyulmaz, insanların
əhval-ruhiyyəsi də yaxşı səviyyədə olmaz"*

Səh 2

3

Bu gün Bakıda
"Jara-2018"
Beynəlxalq Musiqi
Festivalı başlanacaq

12

Yenə də silah krediti

16

"Real" futbol tarixində
ən bahalı qapıcı
transferi edə bilər

26 iyul 2018-ci il

Aqrar sahədə perspektivli islahatlar

Prezident İlham Əliyevin kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı verdiyi sərəncamlar və görünlən işlər əldə olunan nailiyyətləri sübut edir

Son illər Azərbaycanda neft gelirlərindən səmərəli istifadə edilməsi iqtisadiyyatın şaxələndirilməsinə ve qeyri-neft sektorunun inkişafına səbəb olmuşdur. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, bütün digər sahələr kimi, aqrar bölmənin də inkişaf etdirilməsi üçün əlverişli imkanlar yaratmışdır. Bu gün dünyanın qlobal ərzəq problemi ilə üz-üzə qalğıdı vaxtda aqrar sektorun inkişaf etdirilməsi Azərbaycanın iqtisadi siyasetində strateji istiqamət elan olunub. Məhsul istehsalçılarının, demək olar, bütün vergilərdən azad edilməsi, onları yanacaq və motor yağlarına, eləcə də, əkin sahələrinə görə subsidiyaların verilmesi, fermerlərə texnika və cins mal-qaranın güzəştli qiymətlərlə satılması və bu kimi digər tədbirlər, son nəticədə istehsalın artmasına, nəticədə isə ölkəmizin ərzəq sərəndən idxaldan daha az asılılığına səbəb olub.

Azərbaycan bununla kifayətlenmek fikrində deyil. Nazırılar Kabinetinin iclaslarından birinə Prezident İlham Əliyev dövlətin bu sahədə növbəti məqsədini belə açıqlamışdı: "Ərzəq təhlükəsizliyi bu sahədə prioritet təşkil edir... İstehsalı mümkün olan bütün məhsullar Azərbaycanda istehsal edilməlidir və biz idxaldan asılılığımızı azaltmalıyıq... Eyni zamanda, biz ixrac imkanlarımızı da artırımlıq. Mən əminəm ki, indi kənd təsərrüfatında aparılan islahatlar - məhsuldarlığın artırılması, subsidiyalarda şəffaflığın təmin edilməsi, kənd təsərrüfatı texnikasının daha da böyük həcmde alınması və digər tədbirlər nəticəsində, bizdə daha da böyük ixrac potensialı yaranacaq və bizim artan daxili tələbat Azərbaycanda istehsal olunacaq kənd təsərrüfatı məhsullarını həzm ede-

bilməyəcəkdir. Ona görə ixrac imkanlarını artırımlıq. İxracın çıxarılan məhsullar en yüksək dünya standartlarına cavab verməlidir. Biz yeni ixrac bazarları axtarmalıyıq və o bazarlara çıxmamızıq. Belə olan halda, biz gələcəkdə sahibkarlığın və kənd təsərrüfatının yüksəllişü üzrə çox dinamik inkişaf yolu ilə gedəcəyik, bu inkişafı təmin edəcəyik".

Aqrar sektorun inkişafının prioritət hədəfləri

Ümumiyyətlə, ölkəmizdə kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi və müasirleşdirilməsi istiqamətində mühüm işlər görülür. Aqrar sektora dövlət tərəfindən qoyulan investisiyalar ilbəil artır. Yeni texnikalar alınır, dövlət tərəfindən subsidiyalar ayrılır, aqroxidmət sahələri yaradılır, güzəştli şərtlərle gübə, yanacaq və lizinqlər verilir. Sahibkarlara güzəştli şərtlər verilən kreditlər hesabına yeni aqrar istehsal sahələri yaranır. Bunun nəticəsində, ölkəmizdə aqrar sektorda məhsul istehsalının artması yeni emal müəssisələrinin yaradılması tələbatını ortaya qoyur. Kənd təsərrüfatının inkişafının rəqəmlərlə ifadəsinə gəldikdə isə, aqrar sahəyə göstərilən qayıçı və dəstəyin nəticəsində, ölkədə kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalında artım mövcuddur. Bu il iqlim şəraitiňin yaxşı olmaması, quraqlıq olmasına baxmayaraq, müsbət nəticələr elde edilib.

İyulun 8-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ilə Nazırılar Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının sozial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə

həsr olunan iclasında dövlət başçısı, kənd təsərrüfatı ilə bağlı qarşida duran əsas vəzifələrə toxunaraq, bildirib ki, bu sahədə on müasir standartları tətbiq etməkdir: "Son illərdə kənd təsərrüfatının inkişafına böyük diqqət göstərilmişdir. Demək olar ki, biz texnika parkımızı tamamilə yeniləmişik. Kənd təsərrüfatı texnikasının alınması bundan sonra da davam etdirilecek, ancaq onun əsas hissəsi həll olunub. Özü də qeyd etməliyəm ki, dünyadan aparıcı şirkətlərinin texnikası bu gün bizim tarlalarımızda fəaliyyət göstərir və fermerlər de bu texnikadan çox razıdır. Bu məqsədə böyük vəsait nəzərdə tutulur. Burada qeyd olundu, təkcə bu il 160 milyon manat dəyərində

5 mindən çox texnika alınacaq. Keçən il 10 min texnika alınmışdır. Ancaq bu sahədə bundan sonra şəffaflıq tam təmin edilməlidir. Kənd Təsərrüfatı Nazırıyyi qarşısında bu vəzifə qoyulub. Bizim texnika parkımız tam təftiş edilməlidir. Yeni alınacaq texnika ilə bağlı çox dəqiq təkliflər verilməlidir. O texnika bizim kənd təsərrüfatının ümumi inkişaf dinamikasına uyğun olmalıdır və prioritətləri də özündə eks etdirməlidir".

Prezident İlham Əliyev qida təhlükəsizliyinin çox önemli sahə olduğunu deyərək, bildirib ki, bu baxımdan, bu yaxınlarda yaradılan Qida Tehlükəsizliyi Agentliyi qarşısında çox ciddi vəzifələr qoyuldu: "Həm Azərbaycana gətirilən

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev iyulun 25-də "Tərtər rayonunda xalça istehsalı emalatxanasının tikintisi, təchizatı və infrastrukturun yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb. AZORTAC xəbər verir ki, Tərtər rayonunda xalça istehsalı emalatxanasının tikintisi, avadanlıq və dəzgahlarla təchizatı və infrastrukturun yaradılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 22 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il dövlət bütçəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.49.5-ci yarımbəndində göstərilmiş məbləğin 2 milyon manatı "Azərxalça" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinə ayrılib.

Ərzəq məhsulları standartlara tam uyğun olmalıdır, eyni zamanda, Azərbaycanda istehsal edilən məhsullar beynəlxalq standartlara uyğun olmalıdır. İxrac edəcəyimiz

RƏFIQƏ KAMALQIZI

Nazirlər Kabinetində Azərbaycan ilə Afrika İttifaqı arasında əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Novruz Məmmədov iyulun 25-də Afrika İttifaqı Komissiyasının enerji və infrastruktur məsələləri üzrə komissarı xanım Amani Abu-Zeyd ilə görüşüb. AZERTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Afrika İttifaqı arasında yüksək səviyyəli dialoqun və səfərlər mübadiləsinin həyata keçirilməsinin, hüquqmüqavilə bazasının yaradılmasının vacibliyi vurğulanıb.

Baş nazir Novruz Məmmədov qeyd edib ki, Azərbaycan Afrika ölkələri ilə iqtisadi əməkdaşlığı genişləndirməkdədir. Bu əlaqələrin inkişaf etdirilməsi üçün son illər mühüm addımlar atılıb. Eyni zamanda, Azərbaycanın bir sıra Afrika ölkələrinə humanitar yardımalar göstərdiyini xatırladan Baş nazir qeyd edib ki, iqtisadiyyatın müxtəlif istiqamətlərində, xüsusən energetika sahəsində Azərbaycan ilə Afrika İttifaqı arasında əməkdaşlıq üçün böyük potensial mövcuddur. Azərbaycanın neft-qaz hasilatı və ixracı sahəsində zəngin təcrübəsinin olduğunu bildirən Baş nazir deyib ki, ölkəmiz bu təcrübəsinə Afrika İttifaqı ölkəleri ilə bölməmeye hazırlıdır.

2019-2022-ci illər ərzində Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına sədrlik edəcəyini diqqətən çatdırıran Baş nazir Novruz Məmmədov bunun təşkilatda təmsil olunan Afrika ölkələri ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin daha da genişlənməsinə imkan yaradacağı qeyd edib.

"Şixlı" dövlət sərhədinin buraxılış məntəqəsi və xidməti fəaliyyəti ilə tanış olunub

Dünən Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri gömrük xidməti general-leytenantı Səfər Mehdiyev, Dövlət Migrasiya Xidmətinin rəisi Vüsal Hüseynov, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev "Şixlı" dövlət sərhədinin buraxılış məntəqəsində mövcud vəziyyət və xidməti fəaliyyətin təşkili ilə tanış olublar.

Ölkəmizin elektron idarəcilik sisteminin yaradılması sahəsində əldə etdiyi nəlliyyətlərdən danışan Novruz Məmmədov artıq dünyada Azərbaycan brendi kimi tanınan "ASAN xidmət" modeli və onun şəffaflıq, vətəndaş məmənunluğu sahəsində oynadığı əhəmiyyətli rol haqqında ətraflı məlumat verib. Baş nazir son illər ölkəmizdə yüksək səviyyəli beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyini, bunun üçün mükəmməl infrastrukturun yaradıldığı bildirərək Bakı şəhərinin "Ekspo 2025" Ümumdünya Sərgisində ev sahibliyi üçün namizədliliyinin irəli süründüyü diqqətən çatdırıb və bu məsələdə Afrika İttifaqı ölkələrinin Azərbaycana dəstək vərəcəyinə ümidi var olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan ile Afrika İttifaqı ölkələri arasında təhsil sahəsindəki əlaqələrə toxunan Baş nazir Novruz Məmmədov hələ 1960-1980-ci illərdə beş mindən çox afrikalı tələbənin ölkəmizdə təhsil aldığına xatırladaraq qeyd edib ki, hazırda da bu sahədə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi məqsədile afrikalı tələbələrə Azərbaycanda müxtəlif təhsil proqramlarında iştirak üçün şərait yaradılır. Afrika İttifaqı Komissiyasının enerji və infrastruktur məsələləri üzrə komissarı xanım Amani Abu-Zeyd Azərbaycana səfərindən, keçirdiyi səmərəli görüşlərdən məmən qaldığını bildirib. Qonaq Azərbaycanın turizm, təhsil, informasiya və kommunika-siya texnologiyaları və digər sahələrdəki təcrübəsindən yararlanmağın faydalı olacağını vurğulayıb. Söhbət zamanı, həmçinin aviasiya, neft-kimya, innovasiyaların ixracı, humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin inkişafına dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Səfər çərçivəsində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırıqlarına uyğun olaraq dövlət sərhədindən buraxılış məntəqələrində sərhədkeçmə prosedurlarının sadələşdirilməsi, ölkəyə gələn və ölkədən gəden şəxslər və nəqliyyat vasitələri üzərində sərhəd və gömrük nezaretinin effektivliyinin daha da artırılması və yoxlama müddətlərinin maksimal dərəcədə azaldılması məsələ-

ləri nəzərdən keçirilib, buraxılış məntəqəsinin infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində müzakirələr aparılıb.

Dövlət orqanlarının rəhbərləri tərəfindən dövlət sərhədinin buraxılış məntəqəsində olan vətəndaşlarla görüş keçirilib, onların müraciət və təklifləri dinlənilib.

Rövşən

"Çavuşoğlu'nun səfəri dostluğumuzu möhkəmləndirmək üçün növbəti imkandır"

“Türkiye və Azərbaycanda seçkilərdən sonra dövlətin yüksək rəsmilərinin ilk səfərini qardaş ölkəyə etməsi artıq ənənə halını alıb”. Bunu SIA-ya açıqlamasında millət vəkili Aydın Mirzəzadə deyib. Onun sözlerine görə, bu ölkələrimiz arasında six dostluq və strateji müttəfiqlik münasibətlərinin formalasdığını bir daha sübut edir: "Dünyada bir-birinə yaxın olan ikinci beş dövlət yoxdur. Ulu Önder Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" çağırışı həmişə aktualdır və her iki ölkə cəmiyyətlərinin sosial sifarişidir. Hörmətli Türkiye xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu'na ölkəmizə səfəri də dostluğumuzu möhkəmləndirməye və beynəlxalq aləmdə birgə hərəkət etmək üçün növbəti imkandır".

Azərbaycan Ermənistani bütün regional layihələrdən təcrid edib

İlham Əliyev: “İqtisadi perspektivi olmayan ölkədə inkişafda olmaz, sərmayə də qoyulmaz, insanların əhval-ruhiyyəsi də yaxşı səviyyədə olmaz”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan bu uğurlar ölkəmizin beynəlxalq məqyasda mövqeyini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirən faktorlardan biri kimi çıxış edir. Dinamik təreqqisi Azərbaycanı artıq siyasi-iqtisadi cəhətdən neinki regionda, daha böyük məkanda aparıcı ölkəye çevirib. Bütün bunlara paralel olaraq, uğurlu xarici siyaset Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətə daha yaxşı tənqidir. Bütün bunlara paralel olaraq, uğurlu xarici siyaset Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətə daha yaxşı tənqidir. Bütün bunlara paralel olaraq, uğurlu xarici siyaset Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətə daha yaxşı tənqidir. Bütün bunlara paralel olaraq, uğurlu xarici siyaset Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətə daha yaxşı tənqidir.

Ölkəmizdə əldə edilən bu uğurlar fonunda işgalçi Ermənistana nəzər saldıqda, tamam eks-mənzərə müşahidə olunur. Bunun ümde sebəblərindən biri ise işgal siyasetinə görə Azərbaycanın Ermənistani təcrid vəziyyətinə salmasıdır. Məsələnin bu tərifinə toxunan Prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2018-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına ve qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında qeyd edib: “Bu müsbət fonda baxın görün Ermənistanda nələr baş verir. 20 il ərzində kriminal, korruption, qanıçən, oğru, yalançı hakimiyət tam iflasa uğradı. Mənim dediklərimiindi erməni xalqı deyir. Mən bir neçə dəfə ən mötəbər kürsülərdən, BMT kürsüsündən Ermənistandan əvvəlki hakimiyətini ittihad etmişdim. Demişdim ki, bu, kriminal xunta rejimidir, indi bunu erməni xalqı deyir. Demişdim ki, bu, korrupsiyaya qurşanmış oğru rejimidir, indi bunu erməni xalqı deyir. Demişdim ki, bu rejim öz xalqının qanını içir. Bu gün biabarcasına hakimiyətdən qovulmuş Sarkisyan rejimi, eslinde, Ermənistanın dövlətciliyinin iflasıdır. Çünkü əger müstəqilliyinin 26 ilində, onun 20 il bu hakimiyət altında keçmişdir, onda bu dövlətin hansı müsbət cəhətləri var?! Ermənistan uğursuz dövlətdir. Ermənistan dövlətciliyi iflasa uğrayıb. Onların qəhrəmanları, onların generalları oğrulardır, onların ordusu oğru ordusudur. Bunu indi Ermənistana xalqı görür və Ermənistan hakimiyəti deyir”.

Bu gün Ermənistanda belə eti-rafıla rast gəlinir: ölkənin, onun keçmiş rəhbəri Serj Sarkisyanın siyasi fiaskosunun müəllifi Yerevan uğurla təcrid durumuna salmağı bacaran Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyevdir. Birmənalı həqiqətdir ki, ötən dövr ərzində, Azərbaycan Prezidenti qlobal informasiya savaşında dünya erməniliyini güclənən salmaqla, neytrallaşdırmaqla yanaşı, şəxsən Serj Sarkisyanın siyasi iflasını həyata keçirdi. Xalq bu canidən yaxasını qurtardı. Xocalı soyqırımının əsas səbəbkərə hək-

miyyətdən qovuldu. Bunun reseptini Prezident İlham Əliyev həmişə söyləyirdi. Dövlət başçısının böyük uzaqqörənliliklə dediyi “erməni xalqının ən böyük düşməni ona rəhbərlik edən hərbi xuntadır. Xalq onu zəlil gününə qoyan, dövləti dalana direyən cinayətkar rejimdən xilas olmalıdır” fikri Yerevanda artıq realliga çevrildi. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, haqq-ədalet öz yerini tapıb və 20 il Ermənistana rəhbərlik etmiş oğru və kriminal rejim tam bərabər olaraq siyasi səhnədən qovulub: “Deye bilərəm ki, bu rejimin çökəməsində bizim də rolumuz olub, onu mən şışırtmək istəmirəm, bunu biz, necə deyərlər, öz adımıza çıxmak istəmirik. Ancaq o da həqiqətdir ki, bizim apardığımız siyaset nəticəsində, Ermənistana onlara gəlir gətirə biləcək bütün layihələrdən məhrum edildi. Biz onlara qarşı təcrid siyasetimizi uğurla aparmışq və heç kimdən çəkinmədən mən bu baredə dəfələrlə Azərbaycan ictimaiyyətinə və xarici tərəfdəşlərimə demişəm. Nə qədər ki, torpaqlarımız işgal altındadır, biz Ermənistana qarşı təcrid siyaseti-

mizi aparacaq. Bu siyaset nəticəsində, Ermənistan iqtisadi iflasa uğradı. Ermənistanın iqtisadi perspektivləri, demək olar ki, yoxdur. Bu ölkəyə investisiya qoymaq istəyən çetin ki, tapılsın. Bu ölkənin demografik vəziyyəti acınacaqdır. Mən dəfələrlə demişəm ki, Ermənistandan hər il minimum 50-60 min insan köç edir. İndi bunu yeni hökumət təsdiqleyir. Yəni bu təcrid siyasetim öz rolunu oynadı, biz Ermənistana bütün regional layihələrdən təcrid etdik. İqtisadi perspektivi olmayan ölkədə inkişaf da olmaz, sərmayə də qoyulmaz, insanların əhval-ruhiyyəsi də yaxşı səviyyədə olmaz”.

Aydındır ki, işgal siyasetinə son qoymayaçaq təqdirdə, qarşındaki dövr ərzində Ermənistani daha böyük problemlər gözləyir. Azərbaycan həm iqtisadi, həm hərbi, həm də demografik cəhətdən Ermənistani üstələməkdə davam edir. Bundan əlavə, ölkəmiz ötən dövr ərzində, yeni qlobal enerji və nəqliyyat layihələrinə start verməklə, Ermənistana təcridini daha da dərinləşdirib. Bu fonda, Prezident İlham

Əliyevin də dediyi kimi, Ermənistani tərk edənlərin sayı sürətlə artır.

İndi bu ölkədə görürlən bütün tədbirlərə baxmayaraq, əhalinin sayı sürətlə azalmaqdə davam edir, xaricə köçənlər durmadan artdır. Əhalinin artım səviyyəsinin getdə aşağı düşməsi isə, erməni sosioloqlarının hakimiyətə ünvanlanmış xəbərdarlıqlarının çoxalmasına səbəb olub.

Real vəziyyət Ermənistanın, faktiki olaraq, demografik böhran yaşadığını, bu problemin həlli perspektivini, bu problemi həlli perspektivini göstərir. Ermənistanda bu sahədə araşdırma aparən yerli və beynəlxalq təşkilatlar da, hesab edirlər ki, proseslərin real gedisi sözügedən ölkədə insan resursunun sürətlə tükəndiyini meydana çıxarıb. Bununla yanaşı, Ermənistan iqtisadiyyatında miqyası hər gün genişlənməkdə olan tənezzül ölkənin xaricdən asılılığını daha da artırır. Eyni zamanda, Ermənistana xaricdən götürdüyü borcların miqdarı sürətlə artır. Buna nəticəsində işgalçi ölkənin xaricdən maliyyə, iqtisadi və siyasi asılılığı getdikcə daha da güclənir.

Belə şəraitde Ermənistanın formal müstəqilliyini davam etdirə biləcəyi böyük sual altındadır.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, hazırda Ermənistanda baş verənlər ölkənin sosial, iqtisadi və siyasi həyatında uzun müddət davam edən tənezzülün nəticəsidir. Faktiki olaraq, işgalçi ölkədə yaranmış iqtisadi böhran, siyasi ziddiyətlər, həmçinin, işsizlik, baş alıb gedən korupsiya halları, yoxsulluq səviyyəsi bu ölkəni sürətlə çökdürür. İstəköhnə, istərsə də yeni hakimiyətin tutduğu məntiqsiz, ədalətsiz və reallıqdan uzaq işgalçılıq siyasetinə görədir ki, ölkənin qonşu dövlətlər, xüsusilə, Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətlərinin yaxşılaşdırılmasında heç bir irəliləyiş hiss olunmur. Bu, ondan irəli gəlir ki, Dağılıq Qarabağ münaqışası hələ də öz həllini tapmayıb. Halbuki Ermənistanın bir dövlət kimi var olması birbaşa işgal siyasetinə son qoyulmasından asılıdır. Əks-təqdirdə, Ermənistanın tənezzülü daha sürətli xarakter alacaq.

“Səs” Analitik Qrupu

"Laza" sərhəd zastavasına səfər ediblər

2018-ci ilin 24 iyul tarixində Dövlət Sərhəd Xidmətinin rəisi general-polkovnik Elçin Quliyev, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri gömrük xidməti general-leytenantı Səfər Mehdiyev, Dövlət Migrasiya Xidmətinin rəisi Vüsal Hüseynov, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev DSX-nin sərhəd qoşunlarının "Şəki" sərhəd dəstəsinin "Laza" sərhəd zastavasına səfər ediblər.

Səfər zamanı Dövlət Sərhəd Xidmətinin ve "ASAN Xidmət"in birge təşkilatlılığı ile 100 nəfər ASAN könüllüsü üçün təşkil olunmuş "Hərbiyyə" Hərbi-Vətənpərvərlik Düşərgəsinin iştirakçıları ilə görüş keçirilmiş, "Laza" sərhəd zastavasında sərhədçilərin xidmət və yaşayış şəraiti ilə tanış olublar.

Görüşdə gənclərin hərbi-vətənpərvərlik, Azərbaycan dövlətçiliyinə sədaqət və Vətə-

R.HÜSEYNOVA

D230 bloku üzrə Azərbaycanın öhdəlikləri təsdiqlənib

Xəzərdəki D230 perspektiv kəşfiyyat bloku üzrə Azərbaycanın təminat və öhdəlikləri təsdiq edilib. AZERTAC xəbər verir ki, Nəzirlər Kabinetin "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda D230 perspektiv kəşfiyyat blokunun keşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə BP Eksplorayşen (Azərbaycan) Limited və SOCAR-in Ortaq Neft Şirkəti arasında Saziş"ə Azərbaycan Respublikası Hökumətinin təminatı və öhdəlikləri barədə" Qərar qəbul edib. Qərara əsasən, "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda D230 perspektiv kəşfiyyat blokunun keşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti ilə BP Eksplorayşen (Azərbaycan) Limited və SOCAR-in Ortaq Neft Şirkəti arasında Saziş" üzrə Azərbaycan Respublikası Hökumətinin təminatı və öhdəlikləri təsdiq olunub.

"The Daily Caller" qəzeti "Ermənistən" fondunun qanunsuz əməlləri və Azərbaycan ərazilərinin ermənilər tərəfindən işğalı barədə yazır

The Daily Caller website homepage featuring a large image of a crowd and the headline: "ANTI-CORRUPTION ARRESTS ARE A START, BUT CAN ARMENIA ACTUALLY DRAIN ITS SWAMP?". Below the headline, it says "Maxime Gauin | Contributor" and "10:25 PM 07/24/2018". To the right, there's a sidebar with social media links, a "Like us on Facebook" button, and a "TRENDING" section.

Amerikada çıxan "The Daily Caller" qəzetində Yaxın Şərqi, Avrasiyanın və Türkiyənin geosiyasəti və geostrategiyası üzrə fransız eksperti Maksim Qauinin "Antikorrupsiya həbsləri yalnız başlangıçıdır, lakin Ermənistən həqiqətən "öz bataqlığını" quruda biləcəkmi?" sərlövhəli məqaləsi dərc edilib. Materialda "Ermənistən" fondunun qanunsuz hərəkətlərindən, Sarkisyan rejiminin və onun ailəsinin korrupsiyaya qurşanmasından və Ermənistənin Azərbaycana qarşı təcavüzündən bəhs edilir.

Müəllif yazır ki, ABŞ-dakı erməni diasporunun "maliiyyə vəsaitləri toplayan maşını" ciddi bir problemlə - genişmiqyaslı korrupsiya ilə üzlisib. Bildirilir ki, iyulun 3-də Ermənistən Milli Təhlükəsizlik Xidməti Ümumdünya "Hayastan" fondunun ("Ermənistən" fond) icraçı direktoru Ara Vardanyanı həbs edib. O, vəsaitlərin israfçılığında və onlardan təyinatı üzrə istifadə edilməməsində ittiham olunur. Ermənistən hakimiyyət orqanlarının verdiyi məlumatə görə, Vardanyan "Ermənistən" fondunun kredit kartından onlayn azart oyunları üçün istifadə etməsini boynuna alıb. O, etrafı edib ki, fonda iane edilmiş vəsaitlərdən kredit kartının hesabını doldurmaq və özünün dələduzluq fealiyyətini ört-basdır etmək məqsədile ödənişlər etmek üçün istifadə edib. Ermənistən Milli Təhlükəsizlik Xidmətinin yaydığı məlumatə görə Vardanyan 2016-2018-ci illərdə 270.000 ABŞ dollarını mənimseyib.

Qauin yazır ki, bir həftə bundan əvvəl Yerevan polisi Ermənistən sabiq prezidenti Serj Sarkisyanın qardaşı Aleksandr Sarkisyanı qanunsuz silah saxlamaqda şübhəli şəxs kimi həbs edib. Onun həbs edilməsindən əvvəl, bu il may ayında Federal Təhqiqat Bürosu tərəfindən eks-prezidentin qardaşları Aleksandr və Levon Sarkisyanaya qarşı "beyan edilməli mülkiyyəti olmasının gizlədilməsi" və "qeyri-qanuni varlanma" ittihamları üzrə cinayət işi açılıb. Müəllif vurğulayır ki, Sarkisyan qardaşları Birləşmiş Ştatlarda daşınmaz əmlak almaq üçün milyonlarla dollar xərcleyib və Ermənistənən siyasi maraqları üçün xaricdə vəsait toplayan şirkətlərdə mühüm rol oynayıblar. Aleksandr erməni mafiyasının aparıcı bossu, Levon ise Ermənistən XİN-də köhnə safiridir. Bu yaxınlarda həyata keçirilmiş həbsler vəsait toplanması və lobbiçilik üzrə erməni-Amerika mexanizminin daxilində korrupsiyanın derin kök salmasını nümayiş etdirir. Məqalədə da-

ha sonra deyilir ki, bu mexanizm "özərini guya erməni xalqını dəstəkləməyə çalışan xeyirxah aktorlar kimi göstərən" qruplardan ibarətdir.

1992-ci ildə Ermənistən prezidentinin fərmanı ilə təsis edilmiş "Ermənistən" fondu "Ölkənin çetinliklərini aradan qaldırmaq, Ermənistanda və Arşaxda (yeni Azərbaycan Ermənistən tərəfindən işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ regionunda) davamlı inkişafa kömək etmək məqsədile Ermənistəndəki və xaricdəki erməniləri birləşdirmək üçün" nəzərdə tutulur. Əslində "Ermənistən" fondu özünü yalandan "humanitar" təşkilat kimi qələmə verən, həqiqətdə isə yalnız siyasi lobbi cəbhəsi olan bir kontordur. Qauin qeyd edir ki, ABŞ tərəfindən Ermənistəna və işğal edilmiş Dağlıq Qarabağda qanunsuz rejime maliyyə yardımının artırılması üçün uzun müddətdir ki, Konqresdə kampaniyalar keçirən iki iri lobist qrup - Amerika Erməni Assambleyası və Amerika Erməni Milli Komitəsi "Ermənistən" fondunun affilər edilmiş təşkilatlarıdır.

Bu təşkilatlar Dağlıq Qarabağı müstəqil ölkə kimi tanımayan və Dağlıq Qarabağın gələcək statusunu "tərəflər arasında danişqlara aid məsələ" hesab edən Dövlət Departamentinin siyasetini təhrif etməyə çalışırlar. Onlar Ermənistən iqtisadi problemlərini, o cümlədən yoxsulluğun yüksək səviyyəsini, kend təsərrüfatından ifrat asılılığı, sürətli inflasiyasiyani daha da kəskinləşdirir, erməni xalqı üçün son dərəcə zəruri olan yardım üçün nəzərdə tutulan Amerika ianələrini Dağlıq Qarabağda qanunsuz rejimin maliyyələşdirilməsinə yönəldirlər. Qəribə də olsa, Konqresin bəzi üzvləri, o cümlədən senator Bob Menendes, konqresmen Bred Şerman, konqresin üzvü Ceki Spiker, Frenk Pallone və digər şübhəli qanunvericilər bu qondarma "xeyriyyə təşkilatları"nı dəstekləyirlər. Bu da öz növbəsində, onların özünün korrupsiyaya qurşanması barədə sual doğurur.

Ekspert öz məqaləsinin sonunda yazır ki, Ermənistən və onun yeni peydə olmuş lideri Paşinyan Vardanyanın, Aleksandr və Levon Sarkisyanın, həmçinin korrupsiyaya qurşanmış bütün başqa fərdlərin fealiyyətindən ibret dərsi almılmalıdır. Artıq Paşinyanın "Ermənistən" fonduna, Amerika Erməni Milli Komitəsinə və həm erməni, həm də Amerika xalqını aldadın digər cəbhəci qruplara qarşı doğru mövqə seçərkən həm Ermənistən daxilində, həm də beynəlxalq səviyyədə öz ölkəsi üçün yeni tarix yazmasının vaxtı çatır.

26 iyul 2018-ci il

Bu gün Bakıda "Jara-2018" Beynəlxalq Müsiqi Festivalı başlanacaq

Bu gün Bakıda "Sea Breeze Resort" istirahət mərkəzində "Jara-2018" Beynəlxalq Müsiqi Festivalı başlanacaq. İyulun 29-dək davam edəcək festivalda tamaşaçılara mərəqəli konsert proqramları təqdim ediləcək.

AZERTAC xəber verir ki, iyulun 26-da festivalin açılış mərasimində Alekseev, Artik & Asti, A`Studio, Brandon Stone, Burito, DoReDos, Doni, EMIN, Feduk, LOBODA, L`One, Monatik, NK, Natan, Nyusha, Aleksandr Panayotov, Aleksey Çumakov, Ani Lorak, Anna Sedokova, Artyom Pivovarov, Vremya i Steklo, Qlyuk'ozza, Qradusı, Qriqori Leps, Yeqor Krid, Klava Koka, MOT, Maks Barskix, Mişa Marvin, Nikolay Baskov, Pitsa, Sergey Lazarev, Slava, Sodqiana, Sultan, Timati, Filip Kirkorov, Elina Çaqqa, Yuliya Kovalçuk və digər məşhur müsiqiçilərin iştirakı ilə qala-konsert olacaq.

İyulun 27-də Leonid Aqtin və Vallerianın yubiley geceleri keçiriləcək. Habelə EMIN, The Jigits, Aleksandr Panayotov, Aleksey Çumakov, Anjelika Varum, Ani Lorak, Anna Sedokova,

Anya Şulqina, Valeriya, Vladimir Presnyakov, Qlyuk'ozza, Qriqori Leps, Daniil Buranov, Jasmin, İrina Dubtsova, Kristina Orbakayte, Natali, Natalya Podolskaya, Nikolay Baskov, Slava, Stas Pyexa, Filip Kirkorov, Yulianna Karaulova, Yuliya Kovalçuk və başqaları tamaşaçılara xoş anlar yaşadacaq-

lar.

İyulun 28-də "Leningrad" qrupu konsert proqramı təqdim edəcək. Eləcə də A`Studio, Dan Balan, Elvira T, Jah Khalib, MONATIK, MOZGI, Aleks

Malinovski, Aleksandr Panayotov, Aleksandros Tsopozidis, Aleksey Çumakov, Ani Lorak, Band'Eros, Qlyuk'ozza, Qriqori Leps, Djiqan, İrina Dubtsova, Karina Xvoynitskaya, Kravts, Lilita, Mari Kraymbreri, Nastasya Samburskaya, Slava, Timur Rodrigez, Yulianna Karaulova, Yuliya Kovalçuk və başqaları çıxış edəcək.

İyulun 29-da Valeri Meladze və Lyubov Uspenskayyanın yaradıcılıq gecəsi olacaq. Habelə A`Studio, Denis Klyaver, EMIN, LOBODA, MBAND, Aleksandr Panayotov, Aleksey Çumakov, Albina Canabayeva, Anjelika Aqurbaş, Ani Lorak, VIA Qra, Vera Brejneva, Qlyuk'ozza, Qriqori Leps, Daniil Buranov, Diana Arbenina, İrina Dubtsova, Polina Qaqarina, Slava, Soso Pavliaşvili, Timur Rodrigez, Yuliya Kovalçuk və başqalarının ifaları təqdim ediləcək.

Festivalin təşkilatçıları müğənni və bestəkar, Azərbaycanın Xalq Artisti Emin Ağalarov, Rusiyanın Əməkdar Artisti Qriqori Leps, "Russkoye radio"nun və "Qızıl qrammonofon" mükafatının təsisçisi Sergey Kojevnikovdur.

"The Daily Caller": "Ermənistan və Azərbaycan: əslində mövcud olmayan atəşkəs rejimi"

[Twitter](#) [Facebook](#) [G+](#) [In](#)

THE DAILY CALLER

HOME VIDEO POLITICS US WORLD ENTERTAINMENT SPORTS BUSINESS OPINION OUTDOORS SHOP ISSUES SEND A TIP

IN ARMENIA AND AZERBAIJAN, A CEASE FIRE THAT ISN'T

Raoul Lowery-Contreras | Author, *Murder in the Mountains*

9:06 PM 07/24/2018

During my lifetime — including eight-years of service as a United States Marine (1959-1967) — I never heard a shot fired in anger until April 12 of this year. This came up when I was addressing 300 American teenagers at the Marine Corps' huge base at Camp Pendleton, just north of San Diego. They weren't Marines.

The shot fired in anger was 7,000 miles from Camp Pendleton in Azerbaijan, the friend of America sandwiched between The Islamic Republic of Iran and Vladimir Putin's nascent

TRENDING

94-Year-Old WWII Vet Has A Request For The President — Trump's Reaction Shows How Much He Loves The Military

Kimberly Guilfoyle Officially Announces Her New Position After Leaving Fox News

VP Pence Rushes Towards Boy Who Passed Out On Tarmac - The Photo Says It ALL

Amerikalı çoxluq "The Daily Caller" nəşrində siyasi icmalçı, "Dağlarda qətl: Xocalla hərbi cinayət və Dağlıq Qarabağ münaqişəsi" kitabının müəllifi Raul Loueri Kontrerasın "Ermənistan və Azərbaycan: əslində mövcud olmayan atəşkəs rejimi" sərlövhəli məqaləsi dərc edilib.

AZERTAC xəber verir ki, Kontreras öz məqaləsində erməni qoşunlarının diqqət mərkəzində olan Tərtər rayonunun Qapanlı kəndinin nümunəsində işğal edilmiş Dağlıq Qarabağda erməni və Azərbaycan qoşunlarının temas xətti boyunca yerleşən Azərbaycan kəndlərinin atəşə tutulması faktını təsvir edir.

Müellif qeyd edir ki, erməni qoşunları Azərbaycan ərazilərini 1992-ci və

1993-cü illərdə işğal ediblər. Azərbaycanlılar Ermənistanın özündən qovalub, Dağlıq Qarabağda və ona bitişik Azərbaycan rayonlarında etnik temizləmeye məruz qalıblar. İşğal edilmiş ərazilərdə oyuncaq rejim qurulandan sonra keçən 25 il ərzində heç bir ölkə bu rejimi tanımayıb. Qapanlı kəndi erməni silahlı qüvvələri tərəfindən Ermənistandan və Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərdən qovulmuş qaçqınların və köçkünlərin yerleşdirilməsi üçün Azərbaycan hökuməti tərəfindən abadlaşdırılıb. BMT hesab edir ki, erməni silahlı qüvvələri tərəfindən bir milyona yaxın məcbur köçkünlər etnik təmizlənməyə məruz qalıb və doğma yurdlarından qovulub. Qapanlı Azərbaycanın bütün ərazisində məcbur köçkünlər üçün salınmış çoxsaylı ya-

şayış məntəqələrindən biridir. Belə məskənlərin əksəriyyətindən fərqli olaraq Qapanlı qoşunların temas xəttində yerləşir.

Azərbaycan ərazisinin ermənilər tərəfindən işğalının gedisi bəynelxalq hüququn ən hiddətləndirici pozuntularından biri dağlardan Tərtər rayonuna axan kanalların, arxlardan və çayların istiqamətinin ermənilər tərəfindən dəyişdirilməsidir. Müəllif yazır ki, müharibə dövründə Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionunda irriqasiya sistemi pozulub, bu da öz növbəsində Azərbaycanda kənd təsərrüfatı sahələrinin irriqasiyası üçün manəyə yaradır. Azərbaycan hökumətinin qərarı ilə 4000 su quyusu qazılıb və beləliklə, hədsiz ehtiyac duyulan su təchizatı təmin edilib.

"Qardaş ölkə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində hər zaman Azərbaycanın yanındadır"

"Azərbaycan və Türkiye arasında olan dostluq, qardaşlıq münasibətləri ölkələrimiz arasında yüksək səviyyəli səfərlərin ildən-ile artmasını zəruri edir. Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğlu'nun qardaş ölkədə keçirilən seçkilərdən sonra ilk səfəri məhz Azərbaycana etməsi iki ölkə arasında münasibətlərin nə qədər sağlam, strateji əlaqələrin dərin və mənali teməl üzərində qurulduğun göstəricisidir". Bu fikirləri "Olaylar"-a açıqlamasında siyasi ekspert Bəhrəz Quliyev bildirib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" ifadəsini xatırladan ekspert bildirib ki, hər iki ölkənin eyni mövqədən çıxış etməsi, bir sıra sahələrdə six əməkdaşlıq münasibətləri Ümummilli Liderin zamanında söylədiyi dəyərlərin bariz sübutudur.

Bəhrəz Quliyev Azərbaycan və Türkiyənin dünyada bir-birinə ən yaxın olan ölkə və mütəfiqlər olduğunu xüsusi vurgulayaraq bildirib ki, Mövlud Çavuşoğlu'nuñ ölkəmizə səfəri zamanı Azərbaycanın baş naziri Novruz Məmmədov, daha sonra xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarovla keçirdiyi görüşlərdə səsləndirdiyi fikirlər göstərir ki, ölkələr arasında münasibətlər bir sıra sahələrdə yeni mərhələyə qədəm qoymaçaq: "Bildiyiniz kimi, bu görüşlərdə iki ölkə tərəfindən həyata keçirilən layihələr, regionun təhlükəsizliyi, bəynelxalq əməkdaşlıq, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində qardaş ölkənin apardığı siyaset və digər qarşıda duran vəzifələr haqqında geniş müzakirələr Azərbaycan-Türkiyə birliliyinin bundan sonra daha da möhkəmlənəcəyini deməyə əsas verir".

Bəhrəz Quliyev qeyd edib ki, Azərbaycanla Türkiyəni birləşdirən məqamlardan biri de hər iki ölkənin təkçə bizim region üçün deyil, Avropa və Asiya üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən layihələr reallaşdırmasıdır: "Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum, Bakı-Tbilisi-Qars və TANAP layihələri dünya üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bizim bu layihələrimiz təkçə nəqliyyat, enerji təhlükəsizliyi sahəsində deyil, xalqlarımızın medəni dəyərlərinin inkişafında, rıfah halının yaxşılaşdırılmasında da çox faydalıdır".

Qardaş ölkənin Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu deyən ekspert söyləyib ki, Türkiye XİN başçısı Mövlud Çavuşoğlu ölkəmizə səfəri zamanı bu məsələdə mövqələrini bir daha diqqətə çatdırılmış oldu: "Bu bəyanat iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin ne qədər yüksək olduğunu göstəricisidir. Əminliklə deyə bilerik ki, safer Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığını daha yüksək səviyyəyə qaldırıb. Türkiye ilə Azərbaycan hər zaman bir-birinin yanında olub və bundan sonra da belə olacaq".

Elmar Vəliyevə qarşı sui-qəsd törətmək planlarını hazırlamış şəxslərdən daha biri məhv edilib

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Elmar Vəliyevə qarşı Yunis Səfərovla birlikdə sui-qəsd törətmək planlarını hazırlamış şəxslərdən daha biri məhv edilib. Hüquq mühafizə orqanlarından AZERTAC-a bildirib ki, Cinayet Məccəlesi terror-culuq, qəsdən ada-moldürmə və dövlət xadiminin həyatına sui-qəsd etmə maddələrinə görə axtarılsa da Gəncə şəhər sakini Sərxani Ağa Hüseyn oğlu silahlı müqavimət göstərdiyinə görə "Aslanlar" qrupu tərəfindən öldürülüb. Müəyyən edilib ki, o, 2016-ci ildə Suriya ərazisində silahlı birləşmələrin tərkibində döyüş təlimi keçib, mütəmadi olaraq İranə sefərlər edib.

Ermənistanın demokratiyası da, İslahatları da, integrasiyası da xülyadır

Küçə nümayiçisinin qısa zaman kəsiyində, yeni bir neçə gün ərzində güya Ermənistanı demokratik dövlətə çevirməsindən, sivil dövlət qurmasından bəhs edən cəfəngiyatı ermənilərin dünyaya sırimaq ciddi cəhdinin məntiqi sonluq olaraq uğursuzluqla nəticələnməsi dünya ictimaiyyətinə bəllidir və hətta dünya mətbuatında da bütün bunnar öz əksini tapır. Erməniləri daha çox qıcıqlandıran hakimiyət çevrilişinə demokratiya donu geyindirmək istəyən inqlabçının, asayış pozucusunun, Qərbin marianetinin mətbuat səhifələrində ifşa olunması, demokratik Ermənistan, gələcək perspektivlər barədə iddialarının xülyadan başqa heç nə olmadığının üzə çıxmazıdır.

Rusiya mətbuatında, ələlxü-

lıq, özünü bəyənmə kimi xüsusiyyət hələ də davam edir və çox güllünc görünür. Əzəldən bəri həmişə özünü daha ağılli, uzaqqorən xalq kimi təqdim edən, əslində isə, daim hansısa yardımına və köməyə ümid edən, məsələn, ruslara sığınan, onların timsalında başqa xalqlardan da pay, iane uman, əvəzində, belə nüfuzlu dövlətlərin və çoxsaylı xalqların köləsinə çevrilməyi qəbul edən ermənilər yenə də özlərini dünya ictimaiyyətinə çox alicənab toplum kimi sırimaq arzusuna düşübələr. Cəmi bir neçə gün idarəedilməz kütlənin müşa-

sus, "Regnum.ru", "Lenta.ru", "Gazeta.ru" kimi analitik-informasiya vasitelerində Ermənistanın mövqeyini və hazırlı durumunu işıqlandıran informasiyalara ermənilər hədsiz dərəcədə aqressiv reaksiya verir və hətta bütün bunnarın Kremlin sıfarişi, Rusyanın təbliğatı olduğunu bildirir. Ermənilər Nikol Paşinyanın Brüssel görüşlərinin Moskvaya təşvişə salmamalı olduğunu bildirir və qeyd edirlər ki, baş nazır bu görüşlərin gedisi zamanı Ermənistanın xarici siyasetində dəyişiklik olmayıacığını, mütəmadi olaraq, təsdiq edib. Hətta heç bir şübhə yeri belə qalmasnın deyə Paşinyanın Moskvaya mesajları göndərdiyi də iddia edilir. İndi ermənilər bütün bunnarla baxmayaq, Rusyanın Ermənistən əleyhinə təbliğat apardığını bəyan edirlər. Ən böyük problem olaraq isə Moskvadan güya ki, Ermənistanda yeni keyfiyyətdə dövlət formalşmasını qəbul etməmələrində görənlər ittiham da edirlər ki, güya Moskva bu yeni Ermənisanla rasionallığın olmaması səbəbiylə işləyə bilmir.

Erməni xislatında olan və dəyişilməz şəkildə qalan özündən razılıq, özünü bəyənmə kimi xüsusiyyət çox güllünc görünür

Daim özünü deyil, başqlarını qınamayaq alışmış ermənilər indi də Rusyanı öz ölkələrində güya

ki, köklü dəyişikliklərə görə narahat olmaqdır, korrupsiyada, çirkin niyyətli olmaqdır mühakime etmək isteyir. Hətta Ermənistanı daxildən dağıtmada maraqlı olduğunu, Panik kəndində rus həbçilərinin, 102-ci Rusiya hərbi bazasının əməllərinin fonunda təsdiq etməyə çalışan ermənilər Rusiyani düşünülmüş şəkildə təxribat aparan dövlət kimi qələmə verir, rusların onların yeni Ermənistən adlandırdıqları əldəqayırma hökumətə tehlükə olduğunu bildirir, sonra qədər suverenliklərini qoruyacaqlarını bəyan edirlər.

Erməni xislatında olan və dəyişilməz şəkildə qalan özündən razılıq, özünü bəyənmə kimi xüsusiyyət

yəti ilə davam edən və Qərb sənənarisi açıq-aşkar və aydın şəkilde görünən küçə nümayişlərini şisir-dərək, demokratik hərəkat kimi təqdim edənlər, indi demokratiyanı bayraq eləməkdə, o dərəcədə israrlırlar ki, elə bil, demokratiyanın beşiyi Ermənistənmiş ki, heç xəberimiz yoxmuş.

Nikol bir oyun eylədi: güya ki, diktaturanı demokratiya eylədi bir anın içərisində

Qafqazda məskunlaşdıqları ilk gündən rusların ətəyini buraxma-

yan, qarşılarda diz çöküb qul ki-mi müti, əmrlerine tabe olan, əvəzində, Rusyanın sayəsində mövcudluğunu təmin edən, yerləşdikləri ərazilərdə qonşulardan oğurlamaq və işgal yolu ilə qoparmaq taktikası ilə ad qoyan erməni, neçə oldusə, bir neçə günün içinde dünyanın ən suveren və ən demokratik ölkəsinə çevrildi. Bu Paşinyan gör ne qədər güclü sehrbaz olmuş ki, öz sehri cubuğunu bir neçə gün işlətməklə diktaturanı demokratiyaya çevirdi. Elə bil ki, Nikol bir oyun eylədi: diktaturanı demokratiya eylədi bir anın içərisində. Özü de elə bir demokratiya ki, bunun

tayı-bərabəri əsrlər boyu mövcud olan və onilliklərle demokratik dəyişikliklər istiqamətində mücadilə edən nüfuzlu dünya ölkələri arasında da tapılmasına.

İş o yerə çatıb ki, ermənilər in-di öz ölkələrində institusional İslahatlardan da dəm vurur. Görəsən, küçə nümayiçisinin baş nazir postuna oturulması, yaxud idarəciliyidən xəbərsiz birinin öz səriştəsiz komandasına hakimiyəti həvalə etməsi nə vaxtdan institusional inkişaf və İslahat hesab olunub? Paşinyanın Ermənistan hakimiyətindən və diplomatiyadan xəbərsiz insanlar institusional inkişafi deyil, uzaqbaşı deqradasiyani təmin edə, səriştəsizlikləri sayəsində ölkəni uçuruma apara bilər.

Ermənilər öz yalanlarına heç

özləri de inana bilməz, nəinki dünya ictimaiyyətini de buna inandırmaq isteyirlər ki, güya Rusiya Ermənistanla, onun inkişafı ilə ayaqlaşla, bu inkişafı hezm edə bilmir. Guya ki, Ermənistan Qərbe ələ sərətli integrasiya edir ki, bu istiqamətdə Rusiya onlara qata bilmir və ermənilərin bu tərəqqisine qış-qançlıq yanaşır. Reallıq isə bundan ibarətdir ki, Ermənistən demokratiyası da, İslahatları da, integrasiyası da xülyadır. Əslində, özləri de yaxşı başa düşürələr ki, ruslar ermənilərin onlardan üz döndərməsini, bir sözə, bu vaxta qədər bağlılıqları bütün ne varsa, hamısının müqbilində xəyanətlərini qəbul edə bilmirlər. İndi ermənilər çox yaxşı başa düşürələr ki, onların cezasız qalmaları mümkün deyil və Rusyanın həmləsini hər an gözleyirlər. Başa düşürələr ki, Rusiya bu qədər müddət ərzində saxladığı və himaya etdiyi bir ölkəni Qərbe hədiyyə vermək niyyətində ola bilməz. Nə hərbi, nə iqtisadi imkanları imkan vermir ki, ermənilər ruslar qarşısında dayana bilənlər. İstənilən anda Ermənistən diz çökdürülməsi ruslar üçün ən sade məsələdir. Ermənistən, hər zaman olduğu kimi, Rusyanın tabeçiliyi altında qalmağa məhkumdur və eger həqiqətən də, bu vəziyyətindən imtina etməye qalxarsa, bir dövlət olaraq, məhv olacağına zərre qədər şübhə ola biləməz.

Inam HACIYEV

Tərəfdaslıq prioritetləri və ərazi bütövlüyü: Aİ ilə NATO-nun əhəmiyyətli mesajları

NEW TIMES THE THINKING OF FUTURE BİZ DÜNYA SİYASƏTİNİN BÜTÜN SİRƏLƏRİNİ AÇIRIQ

SİYASƏT GEOSİYASƏT İQTİSADIYYAT BEYNƏLXALQ MÜNASİBƏTLƏR QЛОBAL PROSESLƏR VƏ TRENDLƏR MÜŞAHİBƏLƏR ŞƏHİRLƏR KİBER MƏKƏN

BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR AVROPA ASİYA AMERİKA AFRIKA AVSTRALİYA VƏ OKEANIYA

Tərəfdaslıq prioritetləri və ərazi bütövlüyü: Aİ ilə NATO-nun əhəmiyyətli mesajları

Siz buradásınız: [Başas sahifə](#) > BEYNƏLXALQ TƏŞKİLATLAR >

20:30 23.07.2018 10:00

Bakı, 23 iyul 2018 – Newtimes.az

Qoşulu olduğu bölmələr

- beynəlxalq münasibətlər
- qlobal proseslər və trendlər
- iqtisadiyyat
- sivilizasiyalarası dialog
- beynəlxalq təşkilatlar
- şəhərlər
- ekspertlər
- münasibətlər
- paxsiyyatlar

Aktual

Fransanın XİN başçısı "Tramp Avropa İttifaqında sabitliyi pozmağa çalışır" [Davamı...](#)

Səfərlər

Sudan-Azərbaycan iqtisadi münasibətlərinin inkişafı Azərbaycan-Afrika münasibətlərinin inkişafı üçün de eəsər yarada biler. [Davamı...](#)

Diplomatik guşə

Müəllifin digər yazıları

Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diplomatik nümayəndəlikləri twitterdə

Ambassade d'Azerbaïjan en France Retweeted

MFA Azerbaijan @AzerbaijanMFA Xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov və @Türkəy xarici işlər naziri @MevlütCavusoglu 'nın birgə mətbuat konfransı mfa.gov.az/news/909/5767

Həvadərin itirilmesi: rəsmi iravanın yeni qorxulu rövüşü

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ XARİCI İŞLƏR NAZIRLIĞI

Siyasətdə konkret nəticələr əsas götürülür. Vədlər verilə bilər, ancaq vətəndaşlar onların yerinə yetirilmədiyini gördükdə, liderdən üz döndərə bilirlər. Nikol Paşinyan hazırda bu vəziyyətdədir. Azərbaycanın dövlət başçısı İlham Əliyev isə əksinə, bütün dünyada verdiyi vədləri yerinə yetirən və etibarlı tərəfdas kimi fəaliyyət göstərən lider olaraq qəbul edilir. Prezidentin Brüsselə iyul ayının 10-12-si arası etdiyi səfərin nəticələri bunu bir daha təsdiq edir. İlham Əliyev Avropa İttifaqı üçün çox mühüm bir sənədin paraflanmasına nail olub. "Tərəfdaslıq prioritetləri" adlanan həmin sənəddə Aİ ilə Azərbaycan arasında qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın başlıca prinsipləri öz əksini tapıb. Bu sənədin strateji əhəmiyyəti hələ çox təhlil edilməlidir. Eyni zamanda, Brüsseldə NATO-nun növbəti sammitində qəbul edilən bəyannamədə Azərbaycanın siyasi sərhədlərinin toxunulmazlığı vurğulanıb. Bu da ciddi əhəmiyyəti olan hadisədir. Bu kimi məqamların işığında Prezident İlham Əliyevin Brüssel səfərinin bir sıra məqamları üzərində geniş dayanmağa böyük ehtiyac görülür.

İki vacib aspekt: Brüssel sənədləri

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin xarici səfərləri həmişə müsbət nəticələrə yadda qalır. İyul ayında dövlət başçısının Brüssel səfəri isə iki aspektdən daha çox önəm kəsb edirdi. Onun birinci aspekti Avropa İttifaqı ilə qarşılıqlı əlaqələrin yeni müstəvidə necə davam etdiyinin müeyyənleşdirilməsi ilə bağlıdır ki, bu da iki cəhətdən aktual idi. Her şeydən önce, Azərbaycan-Aİ münasibətlərinə digər böyük geosiyasi güc mərkəzlərinin verəcəyi reaksiya maraq doğurdu. Çünkü məlumdur ki, Rusiya Gürcüstan və Ermənistana onların Avropa ilə əməkdaşlığının məzmunu ilə bağlı xəbərdarlıq edib. İkinci cəhət isə Azərbaycanla

Avropa İttifaqı əməkdaşlığının yeni məzmunun özülləkləri ilə bağlıdır.

Birinci aspektin hər iki cəhətinin digər geosiyası güc mərkəzləri tərəfindən normal qarşılandıığı artıq məlumdur. Belə ki, Moskva Bakının bu istiqamətdə atıldığı addımlara qətiyyən etiraz etmir, əksinə, onları qəbul edir. Çünkü bu əməkdaşlığın strategiyası heç kəsin maraqlarına qarşı yönəlməyib. Brüsselde paraflanan "Tərəfdaslıq prioritetləri" adlı sənədin birinci bəndindən bu, aydın görünür.

Sənəddə yazılıb ki, birgə tərəfdaslıq prioritetləri əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi məqsədilə Azərbaycan və Avropa İttifaqı tərəfindən qarşılıqlı maraq və birgə dəyərlərə əsaslanaraq razılışdırılıb. Yəni burada ortaq dəyərləri gözləmək şərti ilə hər iki

tərəf üçün qarşılıqlı faydalı tərəfdaslıqla hansı istiqamətlərin prioritət kimi qəbul edildiyi vurğulanıb. Bunda da əsas məqsəd hansısa integrasiyaya nail olmaqdan ibarət deyil - başlıcası əməkdaşlığı gücləndirməkdir. Eyni məqsəd Rusiya-Aİ münasibətlərində də qarşıya qoyula bilər. Və burada kimlərə qarşı nəyinsə ola biləməsi mümkün deyildir.

Birgə dəyərlərin ayrıca vurğulanması da təsadüfi deyil. Bu o deməkdir ki, tərəflərən hər hansı biri digərinə iradesini qəbul etdiyə bilməz. Söhbət yalnız qarşılıqlı surətdə qəbul edilən addımlardan gəde bilər. Deməli, bu vəziyyətdə tərəflərin müstəqil siyaset kursuna sadıq qalmaları bəri başdan razılaşdırılır. Təcrübə göstərir ki, Azərbaycan bütün tərəfdasları ilə beynəlxalq hüquq çə-

çivəsində, balanslaşdırılmış məzmunda əlaqələr qurur.

Bunlar onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycanın Avropa ilə əməkdaşlığını gücləndirmək niyyəti safdır, sülhə, barışa və tərəflərin maraqlarının eyni dərəcədə temin edilməsinə dayanır və başqasına qarşı yönələ bilməz. Vurğulanan məqam birinci bəndde yer almış digər bir müddəənin da çox aktual olduğunu təsdiqləməkdədir. Biz, birinci bəndde hər iki tərəfin ölkələrin ərazi bütövlüyü, müstəqilliyi və suverenliyi ilə yanaşı, dövlətlərin beynəlxalq sərhədlərinin toxunulmazlığının da dəstəklənməsinə sadıqliyinin ifadə olunduğunu nəzərdə tuturuq.

İndiyə qədər Avropa İttifaqı "dövlətlərin beynəlxalq məqyasda tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığının dəstəklənməsinə sadıqliyi" ifadəsini Azərbaycanla imzaladığı sənədlər saldırdı. Bu, siyasi baxımdan bir çatışmazlıq idi. Çünkü, ümumiyyətə, Aİ ölkələrin ərazi bütövlüğünü dəstəklədini daim vurğulayırdı və Azərbaycanla bağlı bundan o tərəfe konkretlik etmirdi. İndi isə birmənalı vurğulanır ki, Azərbaycanın beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmış siyasi sərhədləri toxunulmazdır. Deməli, bu principin pozulması həm de Aİ üçün siyasi problemidir. Və Brüssel onun düzəldilməsinə çəlşimalıdır.

Onu vurğulayaq ki, Ermənistən siyasi dairələri bu məqamdan bərk narahat olub. Nikol Paşinyan Brüsselə pul dilənəndə, Azərbaycan rəhbəri yuxarıda vurğulanan mühüm sənədin paraflanması mərasimində iştirak edirdi. İlham Əliyev konkret siyasi uğura imza atıldı, N.Paşinyan "yardım edin" deyə, hay-küy salmaqla məşğul idi. O, Brüssel hava limanında da şikayət etdi ki, Avropa "erməni inqilabı"na lazımi qiymət vermir.

Öslində, Brüssel çox gözəl bilir ki, Ermənistənə inqilab deyilən proses nə demokratiya, nə də sivil inkişaf naminə edilib - məsələ ölkədəki klanlararası savaşın yeni mərhəlesi ilə bağlıdır. Digər tərəfdən, kənardan böyük geosiyasi güclərdən biri öz təsirini göstərmişdi. Bu bağlılıqda hamı bilir ki, Ermənistən nə qədər atılıb-düşə də, Rusiyanın hərbi və iqtisadi çətirinin altında çıxa bilməz.

Bunlardan sənəddə vurğulanan məqamların birinci aspekti çərçivəsində ikinci cəhəti də olduqca əhəmiyyətlidir. Burada Azərbaycanın öz iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə yönəlmüş siyasetinə dəstək ifadə olunub və eyni zamanda, ölkəmizdə iqtisadi islahatlar prosesine yardım edilməsi istiqamətində Avropa İttifaqının mümkün töhfəsi vurğulanıb. Aydındır ki, bu məqam da Brüsselin principial mövqeyini eks etdirir. Belə ki, Azərbaycana dost olmayan dairələr ölkədə həyata keçirilən islahatların real məzmununa kölgə salmağa və onu antisivil məzmunda təqdim etməyə çalışırlar. Brüssel isə bu sənədlə bəyan edir ki, o, nəinki Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi programlarını müsbət qiymətləndirir, hətta bununla bağlı öz töhfəsini verməyə də hazırlıdır.

Ermənistənə əməkdaşlıqların bu kontekstdə hansıa konkret sənəd varmı? Brüssel daim Ermənistənən normal bir program təklif etməsini istəyir. Əvəzində isə maliyyə yardımının vacibliyindən başqa bir fikir eşitmır. Çünkü Ermənistən müstəqil deyil, o, Kremlin icazəsi olmadan hansıa program tərtib edib, Avropaya təqdim edə bilməz.

Geosiyasi aspekt: Azərbaycanın real statusu

"Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində tərəflər arasındaki əməkdaşlığın geosiyasi aspekti də prioritetlərdən biri kimi vurğulanıb. Orada qeyd edilib ki, Azərbaycan əlverişli geosiyasi mövqeyə malikdir. Bu, faktiki olaraq Azərbaycanı Cənubi Qafqazın geosiyasi qovşağı statusunda qəbul etmek demekdir. Təbii ki, hazırkı mərhələdə məsələnin bu tərəfi çox önemlidir və birbaşa strateji maraqlara aiddir.

Cünki Cənubi Qafqazda böyük dövlətlərin geosiyası maraqları daha kəskin şəkildə toqquşmağa başlayıb. ABŞ, Avropa İttifaqı, Rusiya, İran, Türkiye və Çin regionla bağlı aktiv fəaliyyət göstərir. Bu məqam özü ilə konkret ziddiyətləri də regiona getirir və onun hər bir yerli dövlətə təsiri qəçilməzdir. Məsələn, Ermənistan bu mübarizənin altında faktiki olaraq əzilir. O, geosiyasi güc mərkəzləri arasında dəqiq mövqe seçə bilmir. Ermənistanın Rusiyaya bağlı olması onu real manevr imkanlarından məhrum edir. Bu səbəbdən hələ də Ermənistanın geosiyası statusu qeyri-müəyyən olaraq qalır. Qərb ondan mövqeyini dəqiqləşdirməyi tələb edir, Rusiya isə "getsən, cəzalandırıla-caqsan" deyir.

Bunun konkret təsdiqi Al-nin Ermənistanın təmsilcisinin İrəvana faktiki olaraq bu cür irad tutmasıdır: "Sizin Al-siyasətiniz dəyişmir, ancaq bizdən Ermənistan siyasetinin dəyişməsini isteyirsiniz". Bu o deməkdir ki, Brüssel ümumi halda İrəvanla əlaqələrin inkişafına meyilli olduğunu ifadə etməsinə baxmayaraq, hələlik konkret mövqenin olmadığını da qeyd edir. Ermənistanın yeni baş naziri də Avropanın mövqeyindən nəzərdir. O, Brüsseldən qayidarkən, sözde deyil, əmələ Avropadan dəstək gözləyini açıq deyib. Deməli, hər iki tərəf üçün geosiyasi aspektdə qeyri-müəyyən məqamlar mövcuddur.

Gürcüstanla bağlı situasiya bir qədər fərqlidir. Tbilisi açıq surətdə qərbyönüli siyaset yeridir. Ancaq bu, Rusiya tərəfindən normal qarışınmır və həmişə dəlaşılıqlı yaranır. Son olaraq Vladimir Putin Gürcüstanın NATO-ya qəbul edilmesi imkanı ilə bağlı vərilen vədlərə münasibətini sərt ifadə edib. O deyib ki, Kreml buna qarşı nə lazımdırsa, edəcək. Yəni faktiki olaraq Al-nin Gürcüstan istiqamətində də bir geosiyasi qeyri-müəyyənlik mövcuddur. Rusiya Avropanın Gürcüstəndən islahat programlarını reallaşdırmasına imkan vermir. Onu da deyək ki, Tbilisi Al ilə assosiativ üzvlükle bağlı saziş imzalayıb.

Bele görünür ki, həm assosiativ üzvlük sazişinin mövcudluğu, həm də NATO-nun aktiv dəstəyinə baxmayaraq, Gürcüstanın

global geosiyasi proseslərdə statusu məsələsi açıq olaraq qalır. Bu məqam ABŞ Prezidenti D.Trampın V.Putinlə görüşməkdə maraqlı olması fonunda daha düşündürəcү görünüb. Ekspertlərin fikrinə görə, Amerika Rusiya ilə əlaqələrini öz maraqlarını nəzəre almaqla inkişaf etdirməye çalışacaq. Bu halda Ermənistan və Gürcüstan kimi dövlətlərin geosiyası maraqları arxa plana keçir və onlarla bağlı güzəştlər ola bilər.

Məhz bunların fonunda Al-nin "Tərəfdaşlıq prioritetləri" sənədində Azərbaycanı regionun ciddi geosiyasi gücü hesab etməsi çox əhəmiyyətlidir. Brüssel sənəddə bu mövqeyinin konkret detallarını da ifadə edib. Belə ki, orada göstərilib ki, ölkəmiz Şərqi-Qərb və Şimal-Cənub nəqliyyat və enerji layihələrinin həyata keçirilməsinə ciddi töhfə verir. Bu kontekstdə ayrıca göstərilir ki, "Cənub Qaz Dəhlizli" layihəsinin tezliklə tam yekunlaşması prioritetlərdən biridir. Və bununla yanaşı, layihənin işləməsi, yəni Avropa bazarlarına təbii qazın çatdırılması Brüssel üçün əsas prioritetlər sırasındadır.

Demək mümkündür ki, məhz yuxarıda vurgulanan konkret layihələrə görə, Avropa İttifaqı Azərbaycanı Cənubi Qafqazın nəqliyyat və geosiyası qovşağı kimi qəbul edir və onun global dünya siyasetindəki roluna bu bağlılıqla qiymət verir. Çox əhəmiyyətlidir ki, artıq Qərb dövlətləri də Azərbaycanın regionda aparıcı rolunu əməldə etiraf edirlər və münasibətlərinə bu reallığı nəzərə alaraq qurmağa çalışırlar. Bu şərtlər daxilində Al-nin hansısa xüsusi maraqlara görə etibarlı tərəfdaşlığı ilə ziddiyətə girməsi ehtimalı çox aşağıdır. Ermeni siyasilərinin bəslədikləri ümidişlərin puç olmaqdə olduğu şübhəsidir. Buradan başqa bir maraqlı nəticə də alınır.

Yuxarıda vurgulanan məqamlar təsdiq edir ki, sənəddə Azərbaycan və Avropa İttifaqının birbaşa enerji və nəqliyyat uzlaşmaları yaratmaq kimi birgə strateji məqsədləri mövcuddur və bu, nəzəre alınır. Bu kontekstdə tərəfdaşlıq prioritetləri sənədində Azərbaycanın strateji enerji tərəfdaşlığı kimi rolü qəbul edilir.

Ölkəmizin coğrafi mövqeyinə görə təbii nəqliyyat qovşağı olaraq bağıntıları, ticarət və logistikani inkişaf etdirmək imkanları təmİNİR. Etiraf edək ki, geosiyası baxımdan kifayət qədər ciddi bəndlərdir. Bu, Bakının enerji təhlükəsizliyi və nəqliyyat dehlizlərinin işləməsi aspektlərinde Avropa üçün əhəmiyyətinin nümayişidir.

Hazırkı mərhələ üçün çox mühüm əhəmiyyət daşıyan başqa bir məqam da sənəddə xüsusi qeyd edilib. Bele ki, Brüssel Avropa İttifaqının həm neft, həm də qeyri-neft sektorunu daxil olmaqla ölkəmizə qoyulan birbaşa xarici sərmayələrin yarısına pay sahibi kimi əsas investisiya tərəfdaşlığı olduğunu

ifadə edir. Ümumilikdə, bu, Azərbaycanda iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi siyaseti və geniş iqtisadi islahatlar proqramının qəbul edilməsi demekdir.

Bir müqayisənin fonunda həmin bəndin strateji əhəmiyyəti daha aydın dərk edilə bilər. Ermənistanın yeni baş naziri Brüssel səfərində əsas diqqəti ölkəyə sərmayə qoymuluşlarına yönəldəcəyini bəyan etmişdi. Onun görüşlərdə bu məqamı daim qabartmağa çalışıldığı haqqında informasiyalar yayılıb. Nəticədə, real olaraq Al 10 milyon avro yardım edə biləcəyini bildirdi. Bu rəqəm erməni liderin heç xoşuna gəlməyib. O, tutarlı sərmayə qoymuluşu istəyib. Cavabında isə deyiblər ki, çox danişma, konkret proqramlar təqdim et.

Buradan belə nəticə çıxır ki, Ermənistan indiyə qədər Brüssel bir dənə də olsun real proqram təqdim etməyib. Niye? Çünkü təqdim edə bilmir və işi daim yardım dilənməkdən ibaret olub. Ermənilərə elə gelir ki, Qərb də, Rusiya da onları daim yedirtməlidir, əvəzsiz pul verməlidir. Artıq belə hoqqalara uymaq halı nə Qərbə var, nə də Rusiyada. Ona görə də N.Paşinyan hara gedir, əlibos qayitmalı olur.

Bütün bunların fonunda tərəfdaşlıq prioritetləri sənədində humanitar sferada əməkdaşlıq məsələsinin də yer alması çox önemlidir. Cünki XXI əsr mədəniyyət, dialoq, qarşılıqlı yardımlaşma və barış əsridir. Sənəddə ayrıca qeyd olunur ki, Azərbaycan mədəniyyətlərənərək dialogun inkişafına ciddi töhfələr verir və bu, razılıqla qarşılanır. Bu sahədə Avropa İttifaqı Azərbaycanla əməkdaşlığı xüsusi maraq göstərir. Həmin kontekstdə parflanın sənəddə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında vizaların ləğvi sahəsində dialogun perspektivlərinin yer alması vacib faktor kimi qəbul edilir.

Bunlarla yanaşı, tərəfdaşlıq prioritetləri sənədində yaxşı idarəcilik, mobillik və insanlarası əlaqələr, humanitar, təhsil və qarşılıqlı maraq doğuran digər əsas sahələrdə də əməkdaşlıq yer alıb. Bu sahələr müasir tarixi mərhələdə cəmiyyətlərərək və fərdlərərəsi münasibətlərde böyük yer tutur. İnsanların kommunikativ mobilliyi onların hüquqlarının təmin edilməsi və azadlıqları ilə birbaşa əlaqələndirilir.

Nehayət, sənəddə vurgulanır ki, tərəfdaşlıq prioritetləri 2018-2020-ci illəri əhatə edir və tərəfdaşlıq bərabərhüquqlu, qarşılıqlı xarakter daşıyır. Rəsmi İrəvana son zamanlar tez-tez ortaya çıxarmışa çalışdığı məqamlar aspektində məsələnin bu tərəfi əhəmiyyətlidir. Bele ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyi dünyaya özünü insan haqlarını qoruyan, demokratiani müdafiə edən, humanizmin beşiyi kimi təqdim etməyə cəhd göstərir. Bunun fonunda Azərbaycanı anti-demokratik, antihumanist, dünya sivilizasi-

yasını inkişafdan salan və idarəetmədə geridə qalan bir ülke olaraq xarakterizə etməyə çalışır. Bununla da Dağlıq Qarabağ məsələsini ermənilərin xeyrine həll etməyin lazımlığını irəli sürür. Yeni Ermənistəni müdafiə etmək, dünya demokratiyasını müdafiə etmək kimi təqdim olunur.

Təbii ki, buna ekspertlər ironiya ilə yanaşırlar. Onlar ermənilərin xarici dəsteklə çox vəhişli əsullarla, günahsız dinc sakınları qətle yetirmək, uşaqları, qadınları və qocaları əsir götürmək Azərbaycan torpaqlarını işğal etdiyini bilirlər. Bu əməllərin sahibləri indi demokratiyadan, insan haqlarından, qadın hüquqlarının qorunmasından necə danişa bilərlər? Onlar bir zamanlar törətdikləri vəhşiliklər qəhrəmanlıq nümunəsi kimi videokadrlarla dünyaya nümayiş etdirirdilər. Serj Sarkisyan dəfələrlə demişdi ki, "ermənilər dünyaya nümayiş etdirildilər ki, dinc sakınları qətle yetirə bilərlər". Ölkənin ilk prezidenti Levon Ter-Petrosyan isə Xocalıdakı erməni vəhşiliyi ilə bağlı vərilən suala "mühərbi mühərbi" deyə cavab vermişdi.

Bunları erməni terrorçu və separatçıları unuda bilərlər, lakin nə azərbaycanlılar, nə də mütərəqqi dünya ictimaiyyəti unutmaz. Erməni siyasetçiləri başda olmaqla bu vəhşiliklər törədənlərin hamısı ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verəcəklər. Onda mütəhim erməni terrorçuları öz "demokratikliklərini" müdafiə edərlər.

Siyasi sərhədlərin toxunulmazlığı: Bakının növbəti uğuru

Avropa İttifaqı ilə imzalanan sənədin yuxarıda vurgulanan məqamları fonunda daha bir sənədin əhəmiyyəti aydın görünür. Bu, Azərbaycan Prezidentinin Brüssel səfərinin ikinci mühüm aspekti ilə bağlıdır. Konkret olaraq Brüsseldə NATO-nun növbəti sammitinin yekun bayannamesində qeyd edilib ki, NATO Azərbaycanın ərazi bütövlüyüն Dağlıq Qarabağ münaqışının həlli kontekstində dəstekləyir. Bu tezis olduqca vacibdir. İlk dəfədir ki, Şimali Atlantika Alyansı məhz Dağlıq Qarabağ münaqışının həlli bağlılığında Azərbaycanın ərazi bütövlüğünə dəstek verdiyini rəsmən bəyan edir. Bu, Al ilə imzalanan sənəd işığında olduqca əhəmiyyətli məqam təsiri bağışlayır. Yəni, faktiki olaraq Qərb bütövlükədə Azərbaycanla iqtisadi, siyasi, mədəni, energetik, nəqliyyat sferaları ilə yanaşı, təhlükəsizlik və suverenlik məsələlərində də əməkdaşlıq hazırlıdır. Əvvəlki mərhələlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüğünə dəstek verdiyini rəsmən bəyan edir. Bu, Al ilə imzalanan sənəd işığında olduqca əhəmiyyətli məqam təsiri bağışlayır. Yəni, faktiki olaraq Qərb bütövlükədə Azərbaycanla iqtisadi, siyasi, mədəni, energetik, nəqliyyat sferaları ilə yanaşı, təhlükəsizlik və suverenlik məsələlərində də əməkdaşlıq hazırlıdır. Əvvəlki mərhələlərdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü Gürcüstan, Moldova və Ukraynanın ərazi bütövlüyü kontekstində ümumi qeyd olunurdu. İndi isə konkret münaqışa ilə bağlı mövqə bildirilir.

Ermənilər NATO-nun bu addımından bərk narahat olublar. Onların ekspertləri bunu təhlükəli gedisi kimi xarakterizə edirlər. Yazırlar ki, erməni diplomatiyası bu məsələdə xeyli uduzub və səbəbi bilinmir. Azərbaycan NATO-dan ciddi dəstək almaqdadır, lakin Ermənistan konkret heç bir şey edə bilmir. Ermənilər üçün ən narahatıcı məqam isə ondan ibarətdir ki, nə Qərb, nə də Rusiya rəsmi Bakının bu addımlarının qarşısını almır. Əksinə, onlar əməkdaşlığı dərinləşdirməkdə maraqlı oluqlarını deyirlər.

Beləliklə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Brüssel səfəri bütün mənalarda çox uğurlu olub. Azərbaycan Avropa İttifaqı və NATO ilə mühüm sənədlər imzalayıb. Bu proses onu göstərir ki, rəsmi Bakının xarici siyaset kursunu Qərb tam qəbul edir. Eyni dərəcədə Avropa Azərbaycan rəhbərliyinin apardığı islahatları, daxili siyasetin bütün aspektlərini də dəstekləyir.

Newtimes.az

Son altı ayda ölkəmizə 1 milyon 323 mindən çox xarici vətəndaş gəlib

Bu ilin 6 ayında Azərbaycana üz tutan xarici turistlərin sayı 1 milyon 323 min 303 nəfər olub. Dövlət Turizm Agentliyinin nümayəndəsi Kənan Quluzadə AZERTAC-a bildirib ki, ölkəmizə ən çox turist axını Rusiyadan olub ki, onların da sayı 403 min 549 nəfər teşkil edib. Bundan başqa, Gürcüstandan 279 min 102, İrandan 146 min 480, Türkiyədən isə 142 min 476 nəfər turist ölkəmizə səfər edib. Digər yerləri BƏƏ, Ukrayna, İraq, Qazaxıstan, Küveyt, Birləşmiş Krallıq, Israil, Hindistan, Pakistan, Türkmenistan, Qətər və başqa ölkələr bölüşür.

K.Quluzadə əlavə edib ki, ölkəmizdə turizmin daha da inkişaf etdirilməsi üçün bir neçə istiqamət üzrə tədbirlər görülür. Bildirib ki, Bakının kommunikasiya və marketing planı hazırlanır və turizm brendi formaladır. Paytaxtın marketing strategiyası üzrə de işlər görülür. Xüsusən paytaxtda biznes strukturları ilə əlaqələr daha da genişləndirilir. Həzirdə turizm sektorunda bir neçə istiqamət üzrə bazarlar öyrənilir: "Eko və aqro turizmin inkişaf etdirilməsi də diqqət mərkəzindədir. Bundan başqa, bələdçi lərinin, otel işçilərinin, turizm menecerlərinin sayının artırılması nəzərdə tutulub".

“Ermənilər Qərblə birlikdə anti-Rusiya resurs rolundadır”

“Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə Rusiya mövqeyini dəqiqləşdirə hamı üçün faydalı olacaqdır”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Siyasi İnnovasiya və Texnologiyalar Mərkəzinin direktoru, politoloq Mübariz Əhmədoğlu deyib. Onun sözlərinə görə, V.Putin növbəti dəfə prezident seçildikdən sonra RF-in Cənubi Qafqaz regionuna münasibətində ciddi dəyişiklik baş verib: I.Gürcüstan istiqamətində neqativlərə diqqət verməmək, optimist bəyanatlarla ümidi yaratmaq Kremlin Gürcüstan istiqamətində yeni konsepsiyasıdır.

II. Ermənistan əvvəki qaydada qəbul edilmir. Rusiyada başa düşürər ki, ermənilər Qərblə birlikdə anti-Rusiya resurs rolundadır. Ermənistanda və Moskvadakı ermənilər fürsət düşdükce anti-Rusiyaçılığı gücləndirirlər. Bu, ermənilər üçün çətin məsələ deyil. Səfir A.Qriboyedovun öldürüləməsində, 1977-ci ildə Moskva metrosunun partladılmışında, Sovet pulunun saxtalashdırılmasında iştiraklarına görə cəza əvezine mükafat alan ermənilər üçün bu rol daha uyğun görünür. Eləcə de ermənilər SSRİ-nin dağılmışında iştiraklarına, ilk respublika olaraq rusları və sovet ordusunu öz ərazilərindən çıxardıqlarına görə de Moskva tərefində yalnız mükafatlandırıldılar. Moskvanın “vurğunlarından” olan Serj Sərkisyan:

- Ermənilərin SSRİ-nin dağılmışında iştirakını rəsmən etiraf etdi,

- SSRİ dövrünü ermənilər üçün cəhennəm adlandırdı,

- “Şərqi Tərəfdalığı Programı” çərçivəsində Rusiya hərbi bazasının Ermənistandan çıxarılmasını müzakirə obyektiinə çevirdi.

- “Çərkəz soyqırımının” tanınması na hazırlıq prosesini başladı.

V.Putin bütün bunlara dözmək niyətində deyil. Eləcə de N.Paşinyanın “məxməri inqilabı” Kreml Ermənistən

istiqamətindəki siyasetinin korreksiyasını daha da tələsdirdi.

III. V.Putinin yeni prezidentliyinin başlanğıcında ən kardinal dəyişiklik Azərbaycan istiqamətində baş verir:

- Rusiyalı deputatlar və Kremlin politoloqları işğaldan azad olmuşmuş Cocuq Mərcanlıda konfrans keçirərək, Azərbaycanı Cənubi Qafqazda RF-in yeganə müttəfiqi adlandırdılar. Ermənistən Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonları Azərbaycana qaytarmağa çağırıldılar. Rusyanın hakimiyətpərəst siyasetçilərinin anlamlama görə Yaxın Şərqi də gedən prosesler Rusyanın İran və Türkiyə ilə orijinal siyasetini tələb edir. Belə siyaseti qurmaq üçün Rusiya hökmən Azərbaycanla birlikdə olmalıdır.

- V.Putin Türkiyədə TANAP-in açılış mərasimine münasibət bildirdi və TAP-ı müsbət dəyərləndirdi. Ehtimal ki, V.Putin Rusiya qazının Avropaya nəqlindəki problemləri yumşaltmaq üçün RF qazının bir qismını TAP vasitəsilə Avropaya nəql edə bilər. Qərbin reaksiyasının necəliyində asılı olmayaraq bu Azərbaycan üçün müsbətdir.

- İranın ali rəhbərinin xarici siyaset məsələləri üzrə müşaviri Ə.Vilayətinin qəbul edərkən V.Putin bildirdi ki, Azərbaycan ərazisi vasitəsilə RF İran'a elektrik enerjisi verə bilər.

V.Putin Tehranda üçtərəfli görüşdə olarkən İranın şimal regionlarını RF ərazisi vasitəsilə qazla təmin etmək idəyəsini ortaşa qoysdu.

Bütün bunlar V.Putinin Azərbaycana yeni münasibətinin əlamətləridir. Rusiya və Azərbaycan daxili, regional və beynəlxalq məsələlərdə bir-birini qarşılıqlı tamamlayan siyaset aparmalıdırlar. Qarşılıqlı siyasetdə ən vacib

məsələ Rusyanın Azərbaycanın inamını qazanmasıdır. Bu, mürəkkəb prosesdir. Amma konkret addımlarla həlli mümkün məsələdir:

- Naxçıvanın materik Azərbaycandan ayrılması Stalinin əməlidir. Çünkü Azərbaycan ərazi və əhalisi baxımından Qafqazın ən böyük dövləti idi və indi de belədir. Naxçıvanı materik Azərbaycandan ayırmada sovet Rusiyasının, o cümlədən Stalinin çox məqsədləri ola bilərdi. Türkiyə ilə Azərbaycanın əlaqəsini kəsmek də bu kontekstdə daxil ola bilər. Amma Stalinin ən əsas məqsədi böyük və güclü Azərbaycanı zəif hala salmaq idi. Ona görə də 1923-cü ildə İ.V.Stalin Zəngəzuru ermənilərə bağışladı.

Yaxın yüz illikdə RF-ile Azərbaycan arasında inam yaratma prosesini kifayət qədər yüksək aktivlikdə saxlamaq üçün Zəngəzurun Azərbaycana qaytarılması çox vacibdir. V.Putin bununla SSRİ dövründəki haqsızlıqlardan birləri aradan qaldırmış olar. Həm də V.Putin 2013-cü ilin yayında tarixi problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində verdiyi vədə eməl etməyə başlamış olar. Zəngəzur mövzusu ağır məsələdir. Amma Azərbaycan Respublikasına doğru səmimiyyəti nümayiş etdirmək üçün Rusiya daha az vaxt tələb edən addım atıbilər.

- Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejim RF qazı ilə təmin olunur. Hal-hazırda RF-Ermənistən münasibətləri RF qazının Ermənistana nəqlinin dayandırılması səviyyəsinədək gərgin deyil. Ona görə RF qazının Dağlıq Qarabağ'a nəqlinin dayanacağını düşünmürük. Amma RF hüquqi boşluğu aradan qaldırmaq, beynəlxalq hüquqa hörmətlə, Azərbaycana səmimiyyətlə yanaşmaq baxımından ciddi addım ata bilər; Dağlıq Qarabağ'a qaz nəqlini Azərbaycan Respublikası ilə svop əməliyyatı kimi sənədlişdirə bilər. Dağlıq Qarabağ erməniləri başa düşəcəklər ki, Rusiyadan gələnə də, onlar Azərbaycan qazını istehlak edirlər. RF-in yeni siyasetinin keyfiyyətinin müəyyən olunan vaxtıdır.

Ceyhun Rasimoğlu

Azərbaycanda 306 nəfər İİV-ə yoluxub

Bu ilin yanvar-iyun ayları ərzində Azərbaycanda 306 nəfər İİV-ə yeni yoluxub. Səhiyyə Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumatə görə, onların 298-i (97,4%) Azərbaycan vətəndaşlarında, 8-i (2,6%) isə əcnəbilərdə aşkarlanıb. Qeydiyyata alınmış 298 Azərbaycan vətəndaşının 193-ü (64,8%) kişi, 105-i (35,2%) qa-

dındır. Bu dövr ərzində 74 nəfər Azərbaycan vətəndaşı QIÇS mərhələsinə keçib, İİV infeksiyasiından 19 nəfər Azərbaycan vətəndaşı dünyasını dəyişib. 2018-ci ilin 6 ayı ərzində İİV-ə yoluxması təsdiq olunmuş Azərbaycan vətəndaşlarının 33-ü (11,1%) parenteral, 173-ü (58,1%) heteroseksual, 20-i (6,7%) homoseksual kontakt neticəsində infeksiyaya yoluxub, 70 nəfərin (23,5%) yoluxma yolu müəyyənləşdirilməkdədir.

Ümumilikdə, Azərbaycanda ilk dəfə İİV infeksiyasinin aşkar edildiyi 1987-ci ildən 2018-ci ilin 6 ayının sonuna dek Respublika QIÇS-ı Mübarizə Mərkəzində 5 937 İİV-ə yaşıyan şəxs rəsmi qeydiyyatdadır. Onlardan 4

204-su (70,8%) kişi, 1 733-i (29,2%) qadındır. QIÇS mərhələsində olan vətəndaşların sayı 2 080 nəfər, İİV infeksiyasiından dünyasını dəyişmiş vətəndaşların sayı isə 904 nəfər olub. Respublika QIÇS-ı Mübarizə Mərkəzi tərəfindən qeydiyyata götürülenlərin 43,9%-de İİV-ə yoluxma inyeksiyon narkotik istifadəsi neticəsində, 43,6%-də heteroseksual, 2,5%-də isə homoseksual kontakt neticəsində, 1,7%-də ana-dan uşağa keçməklə, 8,3 -də yoluxma yolu müəyyən edilməyib. Aile Məcəlləsinə edilən dəyişikliklər əlaqədar nika ha daxil olmaq istəyən şəxslərin tibbi müayinəsi cərçivəsində bu ilin 6 ayı ərzində 64 786 şəxs İİV-ə görə müayinəyə cəlb olunub və 69 nəfərdə ilkin müsbət nəticə qeydə alınıb.

Nailə Məhərrəmova

Aydın Quliyev: “Azərbaycan-Türkiyə arasında iş birliyi və təcrübə mövcuddur”

“Artıq xeyli illərdir ki, Türkiye ilə Azərbaycan arasında bütün məsələlərde - ister regional, ister beynəlxalq, qlobal müstəvidə böyük əməkdaşlıq var. Bu vəziyyət iki ölkənin həm regional, həm də xarici siyaset tarixində oxşar eyni məraqlara, siyasetlərə malik olmasının bariz nümunəsidir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında “Bakı Xəbər” qəzetinin baş redaktoru Aydın Quliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, birgə beynəlxalq məqyasda və regional sülhü təmin etməkde Türkiye ilə Azərbaycanın qoşa fəaliyyət göstərməsi sahəsində çox böyük təcrübələr var: “Xüsusi də Azərbaycanın müstəqillik əldə etdiyi dövrdə indiyədək davam edən əməkdaşlıq siyaseti özünün böyük nəticələrini verməkdədir. Həmçinin mən beynəlxalq təşkilatlarda müəyyən məsələlərin etrafında Türkiye ilə Azərbaycanın eyni mövqədən çıxış etməsini xüsusi vurğulamaq istəyirəm. İndiyədək elə bir məsələyə rast gəlinməyib ki, beynəlxalq təşkilatlarda müzakirə olunanda hər iki ölkə fərqli mövqədən çıxış etsin. Bundan başqa regionda sülhün və əmin-amanlığın təmin olunması, dönyanın, o cümlədən Avropanın enerji ilə təchiz olunması istiqamətində Türkiye-Azərbaycan əməkdaşlığıının imkanlarının üzə çıxarılması sahəsində çox böyük iş birliyi və təcrübə mövcuddur.

Bu gün Türkiye ilə Azərbaycan həqiqətən vaxtile Ümummilli Lider Heydər Əliyevin dediyi kimi bir millət, iki dövlət devizini demək olar ki, dövlət fealiyyətinin bütün sahələrində tam şəkildə reallaşdırıb. Bu seviyyənin əldə olunmasına Türkiye-Azərbaycan prezidentlərinin və şəxsən cənab İlham Əliyevlə Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bir-birinə və dövlətlərinin mənafelerinin çox anlayışa yanaşması müstəsna rol oynayır. Artıq Türkiyənin və Azərbaycanın əməkdaşlığının regiondakı bir sıra problemlərin həll olunmasına böyük təsirə malik olduğunu, hətta beynəlxalq məqyasda da qeyd edir. Biz dəfələrlə qeyd etmişik ki, Azərbaycan-Türkiyə ikitərəfli əməkdaşlığı qədər regional və qlobal inkişafə töhfə verən ikinci bir ikitərəfli əməkdaşlıq formatı yoxdur. Türkiyənin xarici işlər naziri Mövlud Çavuşoğluunun da Azərbaycan sonuncu səfəri bu istiqamətdə dəha böyük imkanları açılmasına öz təsirini göstərəcək”.

Bakının azad olunmasının 100 illiyi ilə bağlı beynəlxalq elmi konfrans keçiriləcək

Sentyabrın 13-dən 16-dək Bakıda Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) Tarix İnstitutunun və Türkiyənin Atatürk Araşdırma Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə “Birinci Dünya müharibəsi dövründə OSMANLI DEVLETİ-AZƏRBAYCAN İLİŞKİLERİ VE KAFKAS İSLAM ORDUSU ULUSLARARASI SEMPOZYUMU” 13-16 iyul / September 2018 Bakı-Azərbaycan/Bakı-Azərbaycan

“DÜNYA SAVAŞI DÖNƏMİNDE OSMANLI DEVLETİ-AZƏRBAYCAN İLİŞKİLERİ VE KAFKAS İSLAM ORDUSU ULUSLARARASI SEMPOZYUMU” 13-16 iyul / September 2018 Bakı-Azərbaycan/Bakı-Azərbaycan

“Birinci Dünya müharibəsi dövründə OSMANLI DEVLETİ-AZƏRBAYCAN İLİŞKİLERİ VE KAFKAS İSLAM ORDUSU ULUSLARARASI SEMPOZYUMU” 13-16 iyul / September 2018 Bakı-Azərbaycan/Bakı-Azərbaycan

“Birinci Dünya müharibəsi dövründə OSMANLI DEVLETİ-AZƏRBAYCAN İLİŞKİLERİ VE KAFKAS İSLAM ORDUSU ULUSLARARASI SEMPOZYUMU” 13-16 iyul / September 2018 Bakı-Azərbaycan/Bakı-Azərbaycan

Xatırladıq ki, Azərbaycan və türk hərbi qüvvələri 1918-ci ildə daşnak-bolşevik qoşunlarına qarşı birgə savaşılıb. Görkəmli hərb xadımı Əliağa Şıxlinski Qafqaz İslam Ordusunun tərkibinə daxil olan Azərbaycan qoşun hissələri və könüllü dəstələrinin döyüş fəaliyyətini təşkil etmek üçün dəfələrlə cəbhə xəttinə gedib. O, şəhər etrafındaki qərargahdan Nuru paşa ilə birlikdə döyüşlərin idarə olunmasına bəlavasına iştirak edib.

Yeni Azərbaycan Partiyası aparıcı siyasi qüvvə kimi dövlətçiliyə və milli maraqlara xidmət edir

YAP Tərtər rayon təşkilatının 25 illiyi qeyd olunub

Yeni Azərbaycan Partiyası Tərtər rayon təşkilatının yaranmasının 25 illiyi münasibətilə partiya fəalları, ərazi ilk partiya təşkilat sədrələri, idarə, müəssisə rəhbərləri təşkilatın şura üzvləri, gənclər birlüyü, qadınlar şurası, yerli mətbuatın nümayəndələrinin iştirakı ilə tədbir keçirilib. Tədbir iştirakçıları ilk onçə rayonun Mərkəzi Meydanında ucalmış Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edərək, önungə gül-çiçək dəstələri düzüb, xatirəsini ehtiramla anıblar.

Rayonun Gənclər Mərkəzinin iclas zalında davam edən tədbir Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad edib. Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Tərtər rayon təşkilatının sədri Ramiz Şabanov məruzə ilə çıxış edərək, qurumun 25 illik fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verib. R.Şabanov bildirib ki, müasir müs-

təqil Azərbaycan Respublikasının memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilən siyasi kursun Prezident İlham Əliyev tərəfindən qətiyyətlə ve sədaqətlə davam etdirilməsi neticəsində, ölkəmiz ildən-ile qüdrətlənir və inkişaf edir: "Müstəqil dövlətçiliyimizin banisi, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə təsis

olunan Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında, respublikamızın dinamik inkişaf yoluna çıxarılmasında, gələcəyə doğru inamlı irəliləməsində, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamızın daha da qüdrətlənməsi istiqamətində ciddi səyər göstərib və göstərir".

Rayon təşkilatının sədri vurğulayıb ki, 1993-cü il iyul ayının 25-də yaradılan YAP Tərtər rayon təşkilatı daim partiyadan siyasi xəttinin dönəmdən həyata keçirilməsi, rayonda davamlı olaraq aparılan abadlıq və quruculuq işlərində sıralarında birləşdirildi 6292 nəfər partiya üzvlərinin fəallığı əsasında fəaliyyət göstərməkdədir: "Bu gün rayon təşkilatının üzvlərinin 3392 nəfərini qadınlar, 1421 nəfərini isə gənclər təşkil edir. Cari ilin ötən dövründə partiya sıralarına 219 nəfər fəal, Heydər Əliyev ideyalarına, dövlətə və dövlətçiliyə sədaqə-

ti ilə seçilən insanlar qəbul olunmuşdur ki, onların da 94 nəfəri və ya 43 faizi gənclər, 116 nəfəri isə qadınlardır".

Görüşdə iştirak edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Müstəqil Məmmədov YAP-in ölkənin siyasi həyatında evəzolunmaz rolundan bəhs edərək bildirib ki, Ulu Önderin rəhbərliyi ilə yaradılan partiya hər zaman milli maraqlarımızın keşiyində dayanıb. M. Məmmədov qeyd edib ki, əsası dahi Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan siyaset nəticəsində, ölkəmiz bütün sahələr üzrə sürətli inkişaf edir, gözəlləşir və güclənir: "Sevindirici haldır ki, bu uğurlu və xilaskar siyaset dahi liderin layiqli davamçısı Cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən qətiyyətlə davam etdirilir. Nail olduğu müstəqillikdən bəhələnən xalqımız Möhtərem Prezidentimiz, YAP Sədri Cənab İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşərək,

yeni sosial-iqtisadi inkişaf yolu ilə gələcəyə doğru inamlı addımlayır. Hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu yolunu tutan Azərbaycan getdikcə dünya əhəmiyyətli layihələrin əsas iştirakçısına çevrilir və respublikamızla əməkdaşlıqla maraqlı olan ölkələrin sayı gündən-güne artır."

Tədbirdə çıxış edən rayon təşkilatı qadınlar şurasının sədri Xatirə Məmmədova, rayon təşkilatı gənclər birliliyinin sədri Emin Pənahov, rayon statistika idaresi ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Ədalət Məmmədov, Heydər Əliyev Mərkəzinin işçisi Əkbərli İrədə, Hacıqərvənd kənd tam orta məktəbinin tarix müəllimi Bəxtiyar Səmədov və başqaları YAP-in en nüfuzlu siyasi qüvvəyə çevrilməsində partiyanın yaradıcısı, Ulu Önder Heydər Əliyevin tarixi xidmətlərdən bəhs ediblər. Çıxışlarda Ümummilli Liderimizin siyasi xəttinin bu gün partianın Sədri, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyi, Azərbaycanın iqtisadi inkişaf süretinə görə dünyanın qabaqcıl ölkələrindən biri olduğu xüsuslu vurgulanıb.

Tədbirdə yubiley iştirakçıları adından Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri, ölkə Prezidenti İlham Əliyevə müraciət ünvanlanıb. Tədbirdə YAP Tərtər rayon təşkilatı sıralarına yeni qəbul olunmuş gənclər üzvlük vəsiqələri, partiya fəallarından bir qrupuna rayon təşkilatının fəxri fərmanları və qiymətli hədiyyələri təqdim olunub.

Rəfiqə KAMALQIZI

İran Azərbaycandan Qətərə kənd təsərrüfatı malları daşıyan yük avtomobiləri üçün alınan rüsumu ləğv edib

İran Azərbaycandan Qətərə kənd təsərrüfatı malları daşıyan her bir yük maşınınından alınan 600 dollar məbləğindəki rüsumu ləğv edib. AZÖRTAC xəbər verir ki, bunu iyulun 25-də sərnişin və yükdaşma sahəsində yeniliklər, problemlər və qarşıda duran vəzifələrə hesr edilmiş tədbirdə Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi yanında Dövlət Avtomobil Nəqliyyatı Xidmətinin rəis müavini İbrahim Əliyev bildirib.

İ.Əliyev deyib: "Azərbaycan Qətərə kənd təsərrüfatı məhsulları ixrac edir. Bu yük daşımaları əsasən İran üzərindən həyata keçirilir. Bundan əvvəl, Qətərə yük daşımaları ilə bağlı bir yük avtomobili üçün İran tərəfi 600 dollar rüsum alındı. Bu da yük daşıyıcıları üçün məqbul deyildi. İran ilə Azərbaycan arasında müvafiq komissiyanın sonuncu iclasında bu rüsumun ləğv olunması barədə qərar qəbul edilib".

Muxtar respublikada dini dəyərlərimizin təbliği diqqət mərkəzində saxlanılır

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Agentlik dövlətin din sahəsində mövcud konsepsiyasını əsas tutaraq din-dövlət münasibətlərinin tənzimlənməsi və bundan iżli gələn vəzifələrin icrası, dini icmalar və cəmiyyətdə milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği və maarifləndirmə işlərinin teşkili istiqamətlərində fəaliyyət göstərir. AZÖRTAC-in Naxçıvan bürosu xəbər verir ki, bu sözləri Naxçıvan Muxtar Respublikası Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Agentliyinin kollegiya iclasında çıxış edən agentliyin direktoru Vüqar Babayev deyib.

Agentliyin direktoru qeyd edib ki, 2018-ci ilin Naxçıvan İslam Mədəniyyətin Paytaxtı seçilməsi ilə əlaqədar qurum tərəfindən bir sıra tədbirlər həyata keçirilib. Belə ki "İslam dində Ramazan və Kurban bayramları" mövzusunda elmi forum, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi ilə birgə "İslam dində ailə dəyərləri" mövzusunda konfrans təşkil olunub. Bu tədbirlər

çərçivəsində "İslamda müdrik kəlamlar" adlı kitab da nəşr edilib. Həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikasında dini bayramlar, ayınlar və yas mərasimlərinin milli-mənəvi dəyərlərimizə və ənənələrimizə uyğun şəkildə keçirilməsi məqsədilə bir sıra tədbirlər görülüb.

"Həzirdə muxtar respublika ərazisində 209 məscid fealiyyət göstərir. Rayon və kəndlərdə fealiyyət göstərən məscidlərin təmizliyinə ciddi diqqət yetirilir. Məscidlərdə İslam dinin əsaslarına uyğun olaraq ibadətlər təşkil edilir, tolerantlıq prinsipləri ciddi şəkildə qorunur", - deyən Vüqar Babayev diqqətə çatdırıb ki, məscidlərdə birge ibadət etmə təmin olunur, bölgelərdə maarifləndirmə işləri aparılır. Din xadimləri tərəfindən namazların və eləcə də cümə namazlarının təşkilidə diqqətdə saxlanılır.

26 iyul 2018-ci il

Yenə də silah krediti

İanələr hesabına yaşayın Ermənistən qeyri-konstruktiv mövqeyindən əl çəkməsə, qarşısında qüdrətli Azərbaycan Ordusunun gücünü bir daha göstərəcək

Aydın məsələdir ki, Ermənistən peyda olduğu gündən oğurluq, ona-buna əllərini uzadaraq, diləncilik etməklə yaşayıb. Diləncilik edən Ermənistən hər il Rusiyadan silah alması artıq bu ölkənin dövlət kimi dövlət olmadığını göstərir. Doğrudur, hər bir sivil ölkə kimi Azərbaycan da güclü ordusu ilə fərqlənir. Çünkü güclü ordu ilə güclü dövlət anlayışı vəhdət təşkil edir. Ali Baş Komandan, ölkə Prezidenti İlham Əliyev dəfələrlə çıxışlarında vurğulayıb ki, Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi məqsədyönlü və planlı şəkildə aparılır, görülən işlər də göz qabağındadır. Ordu quruculuğu Azərbaycan dövləti üçün prioritet məsələdir. Təkcə onu demək kifayətdir ki, Azərbaycanda hərbi xərclər Ermənistən, ümumilikdə, dövlət bütçəsindən 3 dəfə çoxdur. Məhz hərbi bütçəyə dövlətin diqqətinin nəticəsidir ki, Azərbaycan xaricdən güclü hərbi texnika almaqla yanaşı, eyni zamanda, bir sira silahların ölkədə istehsalına da başlayıb və hazırda Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin tabeliyində olan müəssisələrdə 700 adda hərbi məhsul istehsal edilir. Sadalanan faktları, Azərbaycan Ordusunun qüdrətini ölkəmizlə yanaşı, dünyanın bir çox nüfuzlu təşkilatları da etiraf etməkdədir. Belə ki, bu, dünya ölkələrinin ordularının reytingi ilə bağlı "Global Firepower" təşkilatının açıqladığı siyahıda 106 ölkə arasında Azərbaycan 50-ci yer alıb.

Ancaq bu gün Ermənistən müdafə naziri David Tonoyan həyasızcasına "belə heç Rusiya ordusunun özündə də belə silahlar olmayıb" deməsi gülüş doğurmaya bilmir. Tonoyan, həmçinin qeyd edib ki, Ermənistən-Rusya dostluq münasibətləri bir çox müqavilələrlə güclənilib. Sual olunur: Nikol Paşinyan kimi küçə demokratının savadsız siyaseti ilə? Atalar demişkən, başçısı güllüm olanın başına külüm olar.

"Gün geləcək, işğaldan azad olunmuş torpaqlarda qaldırılan Azərbaycan bayrağı "Azadlıq" Meydanına gətiriləcək və hərbi paradda nümayiş etdiriləcək"

İyunun 26-da Azərbaycanın şəhəri Silahlı Qüvvələrinin 100-cü ildönümü ilə bağlı "Azadlıq" Meydanında keçirdiyi möhtəşəm hərbi paradda Ali Baş Komandan, ölkə Prezidenti İlham Əliyev bildirib ki, bu, işğalçı Ermənistəna verilən sərt mesajlar id. ki, bu da həmin ölkədə ciddi ajitajların yaranmasına sebəb oldu. Xüsusiələ, baş nazir Nikol Paşinyanın Təhlükəsizlik Şurasının iclasını çağırmasında, cəbhə boyu, xüsusiələ, Naxçıvanda Azərbaycan Ordusunun feallığını və nailiyətlər qazandığını etiraf etmesi verilən mesajların məntiqi nəticəsi kimi qiymətlən-

dirilə bilər. Keçirilən parad, bir daha sübut etdi ki, qüdrətli Ordumuz dünya orduları içinde en müasir silahlara malik olan, eləcə də, hərbi sənayesi inkişaf edən bir çox üsünlüklərə malikdir.

Silahlı Qüvvələrimizin əldə etdiyi hər bir nailiyyətlərin, zəfərlərin arxasında xalq-dövlət birliyi dayanmaqdadır

Təbii ki, Silahlı Qüvvələrimizin əldə etdiyi hər bir nailiyyətlərin, zəfərlərin arxasında xalq-dövlət birliyi dayanmaqdadır. Bu amil,

məhz xalq-dövlət sarsılmaz birliyinin gerçəkliyi olaraq dəyərləndirilməkdədir. Bundan ruhlanan Ordumuz, hərbçilərimiz də hər an işğalçı düşməne layiqli ibret dərsi verəcəyini əməli şəkildə sübuta yetirmiş olur. Prezident İlham Əliyev hərbi paraddakı nitqində də bu amile toxunaraq vurğulayıb ki, biz elə bir güclü Ordu yaratmışq ki, düşmən bütün strateji hədəflərini məhv etməyə qadirdir.

Bəli, Ermənistən bu reallıqdan, bu gerçəklilikdən ciddi şəkilde təlaş keçirməkdədir və işğalçı ölkənin hərbi ekspertləri, politoloqları və müxtəlif araşdırmaçıları həyəcan təb illərini döyməye başlayıblar. Çünkü Azərbaycanın dövlət başçısının - Prezident İlham Əliyev Cənablarının "Ermənistən Azərbaycanla rəqabət apara bilmir və heç vaxt buna nail ola bilməyəcək" kəlamı Azərbaycanın heç vaxt işgalla barışmayacağı mesajı idi.

Ekspertlər Ermənistən Müdafiə Nazirini savadsız hesab edir

Siyasi ekspertlər bildirir ki, Rusiya Ermənistən və Azərbaycanla əlaqələrini balanslaşdırır. Siyasi ekspert Aleksandr Qols bildirib ki, Rusiya kommersiya şərtləri ilə Azərbaycan'a silah satır: "Doğrudur, Ermənistən silah alması üçün ona kredit verir. Ancaq Rusyanın Ermənistənə güclü silah vermesi isə şübhə altındadır. Çünkü Rusyanın siyasi və ya başqa məqsədlər üçün

güclü raketyərələri Ermənistənə verəcəyinə inanmırıam".

Aleksandr Qols əlavə edib ki, Ermənistən Moskva üçün mühüm müttəfiqdir və Rusiya regionda güc balansını dəstəkləyir. "Həm də Rusiya Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı çərçivəsində öz öhdəliklərini yerinə yetirir".

O, Rusyanın Azərbaycanla Ermənistəna fərqli meyarlarla silah satdığını da diq-qətə çatdırır: "Rusiya Ermənistənə kredit verir ki, o, Rusiya pulu ilə rus silahına yiyeleşsin. Bu kreditin geri qaytarılması isə uzaq perspektive hesablanıb. Azərbaycan-

la isə silah satışı temiz işgüzər əlaqələrə, biznes maraqlarına söykənir. Belə olan halda, Ermənistən müdafə naziri David Tonoyanın həyasızlığı nəyə hesablanır? Bir də, erməni xalqı artıq gec də olsa, hər şeyi aydın görür. Görürük ki, Rusiya-Ermənistən münasibətlərində soyuqluq Paşinyanın hakimiyətə gəlmesindən sonra artmaqdadır. Bu ölkədə anti-Rusya əhval-ruhiyyəsi güclənməkdədir".

Musa Qasımlı: "Rusyanın Ermənistənə silah vermesi regionda şəraitin gərginləşməsinə yönəlib"

Milli Məclisin deputati Musa Qasımlı sözügedən məsələyə münasibet bildirərək vurğulayıb ki, Ermənistən hərbi təcavüzü nəticəsində yaradılmış Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli məqsədi ilə yaradılmış Minsk Qrupunun həmsədri olan Rusyanın Ermənistənə silah vermesi həm həmsədlik məndatı, həm beynəlxalq normalar, həm də mənəvi baxımdan yanlışdır: "Bu addım münaqişənin həlline deyil, şəraitin daha da gərginləşməsinə yönəlib. Rusiya Ermənistənə müasir silahlar almaq üçün 200 milyon dollar kredit vermək öhdəliyi götürüb və işğalçı ölkə də bu krediti Ermənistənə 20 il müddətində verilməsi imzalanıb. Təcavüzkar və işğalçı Ermənistəni növbəti dəfə silahlandırması da Azərbaycan cəmiyyətinin narahatlığını səbəb olmalıdır. Eyni zamanda, Rusyanın Ermənistənə silah vermesi regionda şəraitin və vəziyyətin daha da gərginləşməsinə yönəlib. Bu addım həm də Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin, əməkdaşlığın bugünkü vəziyyətinə və seviyəsinə uyğun və adekvat deyil. Eyni zamanda, Rusiya Azərbaycanın ən yaxın qonşusu, eksər məsələlərdə və sahələrdə isə ən yaxın tərəfdəsidir. Ona görə də, bu ölkənin belə bir addım atması heç cür doğru və qəbul edilən deyil". Həmsədri dövlət olan Rusiya regionda, bölgədə münaqişənin alovlandırılmasına, təcavüzkarın yenidən təcavüze və işğala stimullaşdırılmasına xidmet edə biləcək addımlardan geri çəkilməlidir".

Ona görə də, ianələr hesabına yaşayın işğalçı Ermənistən qeyri-konstruktiv mövqeyindən əl çəkərək Azərbaycan torpaqlarını qeyd-şərtsiz azad etməlidir, eks-təqirdə təcavüzkar Ermənistən qarşısında qüdrətli Azərbaycan Ordusunun gücünü bir daha görcək.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

“Artıq yorulmuş atların güllələnməsi misalı işə düşür”

Təhmasib Novruzov: “Əli Kərimli Cəmil Həsənlidən lazımi qədər istifadə etdi”

- *Təhmasib bəy, Cəmil Həsənlə “Milli “şura””nın koordinasiya “şura”sının toplantularına qatılmaqdan imtina edir. Bu, o deməkdir ki, Cəmil Həsənlə “şura” rəhbərliyindən əl çəkir?*

- Cəmil Həsənlə, nəinki “şura” rəhbərliyindən, ümumiyyətlə, siyasetdən əl çəkib elmi yaradıcılığına qayıtsa, daha doğru olardı. İnsafən, alim kimi pis alım deyildi, ta o vaxta qədər ki, elmi unudub, düşdü siyaset dalınca. Mənçə, indi onun ən böyük siyaseti bacarımadığı işin qulpuunu buraxıb, bacarıdığı işinə geri dönməsi olardı. Ruslar demiş, “luçə pozdno, cəm nikəqda” (yəni heç olmamasından, gec olması yaxşıdır). Qaldı ki, “Milli “şura””nın koordinasiya “şura”sının toplantularına qatılmamasına, mənçə, nədəsə onu addadıblar. Bu yolla nənələrimiz demiş, Cəmil Həsənlə özünü mazamata min-dirmek isteyir.

- *Əli Kərimlinin Cəmil Həsənləyə qarşı təzyiqlərinin artırılmasının arxasında hansı maraqlar dayanır?*

- Mənim müşahidələrim, onu de-

Müsahibimiz
“Azadlıq Hərəkatçılar Birliyi”nin sədri
Təhmasib Novruzovdur

məye əsas verir ki, “Milli “şura”” adlandırdıqları bu qurumda heç vaxt ideya, məram və siyasi üsullar etrafında mübahisə və ixtilaf olmur. Çünkü konkret bir amalı, uzaqqorən və ağıllı siyasi dəst-xətti olmayan qüvvələr arasında belə mübahisələrin olması absurddur. Onların arasında ixtilaf həmişə siyasi və iqtisadi dividendlər üstündə düşüb. Əminəm ki, indiki durum da bununla bağlıdır. Şəxsi ambisiya və ayrılan və saitlərdən daha çox əldə etmək istəyi bu qurumda həmişə parçalanmalara və yarpaq tökümünə səbəb olub. Həsab edirəm ki, indi də aralarında yaranan ixtilafın əsasını məhz bu təşkil edir. Yəqin yaxınlarda buna da aydın-

lıq gələcək. Ümumiyyətlə, Ə.Kərimli heç vaxt, heç kimlə uzun müddət birgə yol gedə bilməyib. Çünkü onun ambisiyası o qədər böyükdür ki, heç kəsi sona qədər həzm edə bilmir. Görünən odur ki, Ə.Kərimli C.Həsənlidən lazımi qədər istifadə etdi, artıq yorulmuş atları güllələnməsi misalı işə düşür.

- Ola bilərmi ki, Əli Kərimli “Milli “şura””ni bütövlükdə AXCP-yə birləşdirsin?

- Hesab etmirəm ki, Ə.Kərimli siyasetdə zəif fiqur olsa da, taktiki gedışlərdə necə addım atmağın lazım olduğunu bilən adamdır. “Milli “şura””nı AXCP-yə birləşdirmək, “şura”da təmsil olunan və Ə.Kərimliyə sabah təhlükə ola biləcək fiqurları partiyasına getirmiş olar. Bu adam iyirmi ildir bütün gücünü sərf edib nüfuzlu fiqurları AXCP-dən uzaqlaşdırıb. İndi təzəden ona təhlükə ola biləcək simaların partiyaya toplaşmasına razı ola bilməz və bu baxımdan da, “şura”nı partiyaya birləşdirmək istəyinin olduğunu güman ələmirəm. Ancaq ola bilər ki, C.Həsənlə tərəfdarlarını özünə çəkmək üçün belə bir fon yaratsın. Məqsəd ciddi hesab edədiyi bir fiqurdan xilas olmaqdır, və السلام.

GÜLYANƏ

“Nar” yeni dizaynlı mağazasını təqdim etdi

“*Nar*” Bakı şəhəri, Hüseynbala Əliyev 4 ünvanında, Memar Əcməni metrosunun yaxınlığında yerləşən diler mağazasının açılışını etdi. Yeni konsept uyğun olaraq açılan “Nar” mağazası Nəsimi rayonu və ətraf ərazilərdə yaşayış məşterilərin rahatlığı və onlara göstərilən xidmət səviyyəsinin daha da yüksəldilməsi məqsədini daşıyır.

Mağazada “Nar” nömrələrin satışı ilə yanaşı, “Nar” nömrələrin sıfarişi və zədələnmiş “Nar Kart”ların yüklenməsi kimi xidmətlər həyata keçirilir. “Nar” abunəçilərinə rahat və keyfiyyətli müştəri xidmətləri göstərmək üçün mağaza mobil operatorun brend qaydalarına uyğun təmir olunub və artıq fealiyyətə başlayıb. Qeyd edək ki, mağaza həftənin bütün günləri, saat 10:00-19:00 arası işləyir.

“Nar” mağazaların ünvanı və xidmətlər haqqında ətraflı məlumatı mobil operatorun rəsmi internet şəhifəsində öyrənmək olar: nar.az/map “Azerfon” şirkəti (“Nar” ticaret nişanı) 21 mart 2007-ci ilə fəaliyyətə başlayıb. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim etmiş və geniş 4G şəbəkəsinə abunəçilərinin istifadəsinə vermişdir. “Nar” şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 93%-ni əhatə edir və 6500-dən artıq baza stansiyası ilə 2 milyondan çox abunəçiyə yüksəkkeyfiyyətli xidmət göstərir.

Paşinyan Ermənistəninin çökmüş iqtisadiyyatını başqasının əlinə verir?

Erməni mənşəli iqtisadçı Tarom Əcəmoğlu baş nazirdən 300 000 dollar istəyib

Bu günlərdə Ermənistanda dərc edilən “Jamanak” qəzetində tanınmış erməni mənşəli iqtisadiyyatçıı Tarom Əcəmoğlunun ölkənin çökmüş iqtisadiyyatının bərpası üçün, qarşılığında baş nazir Nikol Paşinyandan 300 000 dollar pul tələb etdi. “Əcəmoğlu öz xidmətinə görə, 300 000 dollar pul istəyib”-deyə yazılış məqaləyə şərh verən “In.am” saytının siyasi yazarı Qarik Gevorkyan Ermənistən hökumətinin bu pulu tapıb-tapmayacağı məsələsinə toxunub. Erməni şərhçi qeyd edib: “Hökumət bu pulları tapacaqmı, Əcəmoğlunu Ermənistana dəvət edəcəkmi, yaxud həmin pulları büdcədənmi verəcək, yoxsa digər mənbələrdən əldə edəcək - bu, ayrı məsələdir. Daha vacib məsələ budur ki, daha öncələrdə olduğu kimi, faktiki olaraq, bu gün də eyni vəziyyət davam edir: tanınmış erməniləri, diasporu xilasedici kimi qəbul etmək və Ermənistən inkişafını onların vasitəsi ilə həyata keçirmək”.

Göründüyü kimi, erməni siyasi icmalçı devrilmiş prezident Serj Sarkisyanın və ondan öncekilərin yürüdükləri ianə toplamaq siyasetinin bu dəfə Paşinyan tərəfindən davam etdiriləcəyinə işarə edir. Lakin iqtisadçı T.Əcəmoğlunun ianə vermək deyil, əksinə, xidmətinə görə pul qoparmaq istəyin onun barəsində başqa təsəvvürlər yaradıb. Misal üçün, N.Paşinyandan 300

000 dollar tələb edən Əcəmoğlunun Ermənistən iqtisadiyyatına səməre verməyəcəyi iddiası ortaya qoyulur. “Bəli, T.Əcəmoğlu tanınmış iqtisadçıdır, iqtisadiyyata aid çoxsaylı və qəbul edilən kitabların mülliifidir”-deyə yanan Qarik Gevorkyan digər amile toxunaraq, qeyd edir ki, Əcəmoğlu erməni olmasına rəğmən, o, Ermənistəndən deyil və bu ölkənin vətəndaşlığını

daşıdır: “O, Ermənistəndəki mövcud vəziyyətə nəzarət edə bilmir və edə də bilməz, eləcə də Ermənistən iqtisadiyyatının iqtisadiyyatını da tezliklə qəbul etmək iqtidarından deyil. Halbuki, Ermənistəndə müəyyən müteşəssislər var ki, onlar da Əcəmoğlunun nəzəri billgisine malikdirlər. T.Əcəmoğlu Ermənistən barədə geniş məlumatlara sahib olmadığını etiraf edib və bu baxımdan, nəzəri təminatlar verə bilər ki, onların da qiyməti, yaxud körfəzli yumaşaq desək, müəmmalı görünür”.

Əcəmoğlunun Paşinyandan pul istəməsi təhqirdir?

Beləliklə, sözügedən məsələdə əsas hədəf kimi, erməni mənşəli iqtisadçı T.Əcəmoğlunun Ermənistən iqtisadiyyatına, hətta alacağlı pullar müqabilində heç bir səməre verə bilməyəcəyi qoysula da, digər tərəfdən, N.Paşinyanın ona etibar etməsi amili də nəzərə çar-

pir. Daha doğrusu, erməni baş nazirinin Ermənistən çökmüş iqtisadiyyatının bərpası üçün, bu ölkəni köklü surətdə tanımadığını etiraf etmiş Əcəmoğluna etibar etmək istəyi bu ölkənin iqtisadiyyatı və s. dairələri tərəfindən qısanır. Çünkü ortada digər məsələ də var...

Misal üçün, Gevorkyan məqəlinin sonunda yazır ki T.Əcəmoğluna gəlince, onun məsləhətləri, tövsiyələri səməre vere də bilər, lakin başqa tərəfdən, erməni diasporunun üzvü olaraq, onun bu məsələdə pul tələb etməsi, ötən müddət ərzində, Ermənistəndən qoysula, heç yerə getməmiş, Sarkisyan iqtidarı tərəfindən talan edil-

miş erməni vətəndaşları üçün təhdidir. “Bu ermənilər ölkəni tərk edərək, prestijli təhsil müəssisələrində təhsil almayıblar və diasporadan olan bəziləri kimi öz patriotluqlarını xidmətləri müqabilində pula satmayıblar”-deyə erməni mülliif yazır.

Nəticə etibarı ilə sözügedən məsələni həm də belə təhlil etmə mümkündür ki, Qarik Gevorkyan öz yazısında T.Əcəmoğlunun Paşinyandan məlum məsələyə görə 300 000 dollar pul istəməsini təhdir kimi qəbul edib, eləcə də, baş nazirin ölkə iqtisadiyyatını dircəltmək gücündə və savadında olmadığını dolayı ilə vurğulayıb. Bu reallıq isə, eyni zamanda, belə nəticəyə gelməye zəmin yaradır ki, hətta dönyanın ən güclü iqtisadiyyatçıları belə, çökmüş Ermənistən iqtisadiyyatını ayağa qaldırmış gücündə deyillər. Buna işbu bütün günahları, əlbəttə ki, ilk növbədə, İşgalçılıq siyasetinin davam etdirilməsi, ölkənin bir sıra layihələrdən kənarda qalması, ianələr hesabına güc-bəla ilə ayaqda qalmasıdır.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

26 iyul 2018-ci il

Ortada olan realliq

Və ya "siyasi məhbus" məsələsi üzərində didişmələrin gerçək üzü

Daim ixtilafların baş verdiyi və qarşıdurmaların ənənəvi hal aldığı dağıdıcı müxalifət daxilində qarşıdurmalar davam edir. Söhbət müxalifətin xalqın gözündən birdəfəlik düşmüş və gələcəyini yalnız antimilli fəaliyyətdə görən bu hissəsinin "çörək ağacı" hesab olunan "siyasi məhbus" mövzusu ətrafında yaranmış qalmaqlardan gedir. Hansı ki, dağıdıcı müxalifət, eləcə də, "hüquq müdafiəçisi" adı altında var-gəl edən məlum adamlar, illərdir ki, xaricdə Azərbaycan əleyhinə iş aparan, ölkəmizin müstəqilliyini və inkişafını həzm edə bilməyən siyasi dairələrə qondarma "siyasi məhbus" siyahıları göndərərək, maddiyat alda edirlər.

Onların bu fəaliyyəti yalnız bir məqsədə - antiazərbaycançı şəbəkənin maraqlarına xidmət edib

Halbuki Azərbaycanda siyasi baxışlarına və fəaliyyətinə görə heç kim təqib və mühakimə olunmur. Qanunun alılıyinin təmin olunduğu, istənilen demokratik cəmiyyətdə olduğu kimi, Azərbaycanda da heç kəs özünü qanundan üstün hesab edə bilməz. Ağa qara deməyə vərdiş edən, Azərbaycanın maraqlarını zərbe altına qoymaqla şəxsi mənfəətlərini güdən sözde müxalifət təmsilçiləri, qondarma hüquq müdafiəçiləri, ziyanlı adına ləkə salan "başbilənlər" illərdir, "siyasi məhbus" adı altında biznes şəbəkəsi qurmaqla, necə deyərlər, düşmən dəyirmənə su tökməklə məşğuldurlar. Ele də uzağa getməyib, Leyla Yunus, Xədəcə İsmayılov və başqalarının bir-birləri ilə "siyasi məhbus" siyahısı üstündə didişmələrini də göstərə bilərik. O cümlədən, AXCP sədri Əli Kərimlinin də bu məsələdə özünü göze soxması bir sıra məsələləri yenidən gündəmə çıxarıır. Ümumiyyətlə, Azərbaycana düşmən kəsilən bu adamlar illərdir, erməni təessübkeşliyini gizləməyən dairələrə məqsədyönlü şəkildə yalan, qərəzli, əsəssiz və təsdiqlənməmiş informasiyalar ötürürler. Onların bu fəaliyyəti yalnız bir məqsədə - antiazərbaycançı şəbəkənin maraqlarına xidmət edib. Yəni onların hazırladıqları "siyasi məhbus" siyahılarının məramı Azərbaycanın beynəlxalq məqyasda yüksələn davamlı və yüksək nüfuzunun korlanmasına cəhd göstərməkdən başqa bir şey deyil.

"Siyasi dissidentlə" "siyasi məhbus" yalanları arasında heç bir fərq yoxdur

Yeri gəlmışkən, "siyasi məhbus" məsələsi ilə yanaşı, ölkəmizin maraqlarını satıb Avropa ölkələrinə köçən klaviatura qəhrəmanları - Orduşan Teymurxan, Tural Sadıqli, Emin Milli, Emin Hüseynov və başqaları da mövcuddurlar ki, onlar özlərini "dissident" elan etməklə, dövlətimizin maraqlarına ermənidən betə tərzdə zərbələr vurmağa cəhdərən göstərirlər. Bu baxımdan, "siyasi məhbus" məsələsində var-gəl edən "hüquq müdafiəçiləri" və dağıdıcı müxalifət partiya sədrləri ilə həmin "dissidentlərin" arasında heç

bir fərq yoxdur.

Bu arada, onu da qeyd etmək yeri-nə düşərdi ki, bu və ya digər formalar da hazırlanın "siyasi məhbus" siyahılarına adları düşənlər yalnız vətən xanımları, dövlət əməkdaşlığına cəhd göstərənlər, Azərbaycan dövlətinin qanunlarının təhləblərinə əmel etməyərək cinayet məsuliyyəti yaradan əməller töredənlər, dələduzlar, maliyyə pozuntularına yol verənlər, hətta cibgir və narkotik maddə alverənləridir.

Maraqlı məqamlardan biri də, torpaqlarımızın bütövlüyüne qarşı separatçılıq əməlləri törədən Əlikram Hümbətov və başqalarının bir çox həllarda yürüdükləri fikirləri ilə "hüquq müdafiəçiləri" və Avropadakı "dissidentlərin" fikirlərinin üst-üstə düşməsidir. Yəni fakt budur ki, bu sıradan olan ünsürlərin hər biri, bilavasitə erməni maraqlarına nökerçilik etməklə məşğuldurlar, eləcə də, AXCP sədri Ə.Kərimli də. Lakin ortaya pul məsələsi geləndə, fikirlər haçalanır və daha çox qazanc əldə etməkdən ötrü didişmələrə, çarpışmalara və savaşlara start verilir.

Hətta bir sira müxalifət təmsilçiləri də etiraf edirlər ki, böyük qrant mafiyası var və "siyasi məhbus" məsələlərinin arxasında böyük pullar dayanır. Hansı ki, həmin pullar qəpiyinədək, əsasən, AXCP sədrinin cibine axır. Eyni zamanda, Ə.Kərimlinin Avropa ölkələrində yaşamaq istəyənlər üçün saxta dəllişərin hazırlanması ilə de məşğul olduğu sərr deyil. Əbəs deyil ki, AXCP sədri və ailəsi sıravi partiya-dashlarından fərqli olaraq, olduqca zəngin həyat sürür. Onun ailəsi isə ilboyu, xarici ölkələrin ən lüks hotellərində dincəlir, biznes qurur və s.

Əli Kərimliyə manəə olan Xədəcə İsmayılov faktoru

Qeyd edək ki, asan "qazanc mənbəyi" çoxdanlır Ə.Kərimlinin digər hemfikirlerinin de diqqətini çəkir. Belə ki, düşmən dəyirmanına su tökməkdə Ə.Kərimli və L.Yunusdan heç də geri qalmayan X.Ismayılov, artıq bir neçə dəfə "siyasi məhbus" bazarına girməyə cəhd göstərib. Düzdür, bir müdət əvvəl qanunsuz sahibkarlıq və vergi ödəməkdən yayınma kimi təsdiqini tapmış ittihamlarla həbsxana həyatı yaşamış X.Ismayılov vaxtilə "siyasi məhbus" siyahılarının hazırlanmasın-

Qozbeli qəbir düzəldər

Mirmahmud Mirəlioğlu:

"Müxalifət düşərgəsində bir qolçomaqlıq prinsipi var"

25 il keçməsinə baxmayaraq, dağıdıcı müxalifətin təfəkküründə, hələ də dəyişiklik olmayıb. Kor tutduğunu buraxmadığı kimi, dağıdıcı düşərgənin lidercikləri də, dövlətə və milli maraqlara qarşı çirkin əməllərindən əl çəkmək istəmirlər.

Özü də bu istəkdə olanlar satıb-satılan, mənəviyyatsız və siyasi təfəkkür problemi olan xəyanətkarlar - Əli Kərimli, İsa Qəmər, Arif Hacılı, Cəmil Həsənli, Leyla Yunus, Xədəcə İsmayılov... KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu bildirib ki, "eks-spiker Rəsul Quliyevin sözüne qüvvət, bu "badbaxtların" hərəsi özünü "lider" elan edir. O zaman soruşmaq istərdim, ay "badbaxtlar", necə "lider"siniz ki, sizi ne eşidən var, ne arxanızca gelən". M.Mirəlioğlu müxalifət düşərgəsində yaranmış bu durumun səbəbini düşərgədə olan bəzi adamların zəif xarakterə malik olmalarından irəli gəldiyini deyərək, bildirib ki, onlar utanmadan birincilik davası edirlər: "Hansı təfəkkür? Sizlər heç axırıcı da ola bilmirsiniz. Çünkü düşərgədə qolçomaqlıq prinsipi var. Ona görə də, ne qədər ki, dəyişməmisiniz, elə ortada qalacaqsınız. Doğrudur, gəlişőrən sözler deyirik, təmtəraqlı fikirlər səsləndiririk, amma gözlədiyimiz nəticə alınmır".

Pərən-pərən müxalifət

KXCP sədri bu gün güclü müxalifətin olmadığını bildirir, vurğulayıb ki, mövcud müxalifət çox zəifdir, pərən-pərəndir: "Bugünkü müxalifət özünü çar Rusiyası dövründə olan qolçomaqlar kimi aparır. Kim kimi dəstəkləmir söyürər, dəstə yaradınları isə döyürər. Nəcə ki, AXCP sədri Ə.Kərimli, Müsavat başşanı A.Hacılı deyir ki, məni dəstəkləməyənlərə qarşı hər şəyə əl atmaq lazımdır. Biri deyir ki, ən böyük güc mənəm, cüntü səfirlər mənimlə görüşür. Digəri bildirir ki, mənim yaşım səndən çoxdur, mən daha böyük müxalifətəm. Başqa biri də deyir ki, dünya məni tanır. Bax, bu təfəkkürlü kəslər hansı üzlə "lider" iddiasına düşübələr? İndi, ola bilsin, kimse desin ki, Mirmahmud pessimistdir, amma bu, bir reallıqdır".

Mən də Mirmahmud Mirəli oğluna demək istərdim ki, boş-boşuna özünü yorma, bu müxalifət ki var 25 ildir düzəlməyib, elə belə də qalacaqsınız. Çünkü satqınçılıq, xəyanətkarlıq xisəltli Ə.Kərimlini, İ.Qəmərini, A.Hacılini, C.Həsənlini, L.Yunus... ancaq qəbir düzəldər. Çünkü xəmirləri belə yorulub.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Axtarışda olan 13 nəfər saxlanılıb

Rəspublikanın daxili işlər orqanları tərəfindən ötən gün qeydə alınmış 114 cinayet faktından 21-nin üstü "isti izlər"le açıldı. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilər ki, əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış 17 cinayətin açılması təmin olundub.

Axtarışda olduğunu görə ümumilikdə yayındığına görə 1 nəfər, borclu şəxs qismində axtarışda olan 2 nəfər saxlanılırla aidiyyəti üzrə təhvil verilib. Rəspublikanın avtomobil yollarında baş vermiş bir yol-nəqliyyat hadisəsi nəticəsində bir nəfər xəsaret alıb. Daxili İşlər orqanları əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklə əlaqəli 11 fakt müyyənləşdirilib. Cinayet törətməkdə şübhəli biliñ 33 nəfər saxlanılıb.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

İnsan hüquqlarının müdafiəsi mexanizmində ictimai birliklərin rolü məsələsi elmi ədəbiyyatda son illər öz əksini tapmağa başlayıb. T.D.Matveyevanın fikrincə, qeyri-hökumət hüquq-mühafizə təşkilatları dövlət tərəfindən təsis olmayan, ümumən qəbul olunmuş vətəndaş, iqtisadi, sosial və mədəni hüquqların müdafiəsi namə birgə fəaliyyət üçün mənafelər əsasında birləşmiş fərdlərin təşəbbüsü ilə və azad iradə ifadəetmə nəticəsində yaranmış milli, regional və beynəlxalq səviyyəli qeyri-siyasi xarakterli könüllü, sərbəst, özünü idarə edən, qeyri-kommersiya birləşmələridir.

Qeyri-hökumət hüquq-müdafiə təşkilatlarına, həmcinin, hüquq və azadlıqların müdafiəsi məsələlərinə əhalinin müəyyən kateqoriyalarının (əllərin, yetim uşaqlar, mühərbiə iştirakçılarının, siyasi repressiya qurbanlarının və s.) mənafelərinin məqsədönlü təmin olunması vəzifəsi kimi baxan müxtəlif birliklər də aid edilir. Belə birliklər vətəndaş cəmiyyətinin institutları kimi çıxış edirlər və bir çox ölkələrin təcrübəsi göstərir ki, hüquqi dövlətin formallaşması prosesi ictimaiyyətin onda iştirakından, adamların siyasi və hüquqi şurə səviyyəsindən və əsas insan hüquqlarından birini-assosiasiylar yaratmaq və öz mənafelerini müdafiə etmek üçün onlara daxil olmaq hüququnu reallaşdırmaq bacarığından proporsional surətə asılıdır. Tədqiqatçılar hüquqmüdafiə QHT-sinin ictimai birliklərin xüsusi kateqoriyası kimi aşağıdakı spesifik xüsusiyyətləri ni ayıırlar:

Birinci, həmin təşkilatların məqsədönlü təyinatı insan hüquqları və azadlıqlarının müdafiəsidir. Bu əlamətə müvafiq insan hüquqlarının müdafiəsi sferasında

verir.

İnsan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində qeyri-hökumət təşkilatlarının praktiki fəaliyyətinin təhlili əsasında, bizim fikrimizcə, onların aşağıdakı fəaliyyət formalarını ayırmak olar:

- insan hüquqları sahəsində qanun layihələrinin hazırlanmasında iştirak;

- pozulmuş hüquqların bərpasının təmin edilmesine köməyin göstərilməsi, yaxud hüquqları pozulmuş adamlara humanitar köməklik;

- insan hüquqları sahəsində informasiya - maarifçilik fəaliyyəti;

- vətəndaş, siyasi, iqtisadi, mədəni və sosial sferalarda məsləhət xidmətlərinin təqdim edilməsi.

Əlbəttə, müasir demokratik cəmiyyətdə hüquqmüdafiə QHT-sinin geniş şəbəkəsi fəaliyyət göstərəsə də, onların sənədləri, ilk növbədə, mənəvi əhəmiyyət daşıyır, çünki əksər hallarda onlar pozulmuş hüquqların bərpasına birbaşa təsir edə bilmirlər. Lakin onlar insan hüquqları və azadlıqlarının pozulması hallarına ictimaiyyəti

can üzrə Təşəbbüs qrupunun (rəhbər Zəminə Tahirova) Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının (sədr Sahib Məmmədov), Neftçilərin Hüquqlarını Müdafiə Komitəsinə (həmsədr Mirvari Qəhrəmanlı), Beynəlxalq Bölməsinə (rəhbər Səadət Bənənyarlı), Axıskı Türklerinin "Vətən" Cəmiyyətini (sədr Çingiz Qənizadə), D.Əliyeva adına Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətini (sədr Novella Cəfərova) və digərlərini göstərmək olar.

Respublikamızın Əsas Qanunu olan Konstitusiyamızda təsbit edilmiş hüquq və azadlıqlarla bərabər, onların müdafiəsi, beynəlxalq normalarla zənginləşdirilməsi getdikcə daha çox əhəmiyyət kəsb edir. Hüququn alılıyinə əsaslanan demokratiya, həmcinin, dövlətlərin öz üzərlərinə götürdükləri öhdəliklərin yerinə yetirilməsinə təminat verir. Bu baxımdan, 2002-ci ilin iyun ayında Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası İnsan Hüquqları İnstitutunun Avropa Şurasının İnsan Hüquqları Baş Direktorluğu ilə birgə Quba şəhərində keçirdiyi beynəlxalq seminarın təşkil edilməsi

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İformasiya Vasitələrinin İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

*Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti
yanında Kütləvi İformasiya Vasitələrinin
İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə
dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının
müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət
səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi
fəallığının artırılması" istiqaməti
çərçivəsində hazırlanıb*

Azərbaycanda insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsində ictimai birliklərin rolü

dan asılı olaraq, onların müxtəlif növü vəardır.

Ikinci, bu tipli qeyri-hökumət təşkilatları qarşılara hər hansı faydanın əldə edilməsi məqsədini qoymur və təmənnasız hərəkət edirlər.

Üçüncü, qeyri-siyasi ictimai birliklərin bir növü kimi, onlar hər hansı siyasi partiyani, yaxud siyasi hərəkatı dəstəkləməklə məşğul olurlar.

Dördüncü, onlar dövlətdən asılı olmayan maliyyə mənbələrinə malikdirlər. Maliyyə müstəqilliyinə həm şəxsi vasitələrin (üzvlük haqları, xeyriyyə ianələri) cəlb olunması, həm də özərinin sosial əhəmiyyəti layihələrinin reallaşdırılması yolu ilə nail olurlar. Belə layihələrin həyata keçirilməsi üçün müxtəlif fondlar qrantlar - məqsədli vasitələr ayırrırlar. Dövlətdən asılı olmayan maliyyə hüquqmüdafiə təşkilatlarına öz fəaliyyətini məhdudlaşdırmağa, azad hərəkət etməye, dövlət orqanları tərəfindən insan hüquqlarının təmin edilməsi və müdafiəsi sahəsində işlərin real vəziyyətini obyektiv qiymətləndirməyə imkan

yətin diqqətini cəlb edir, səfərbəredici tərbiyəvi amil kimi çıxış edirlər.

Azərbaycanda fəaliyyət göstərən hüquqmüdafiə təşkilatlarına texniki, mənəvi və humanitar yardım üzrə İnsan Hüquqları Resurs Mərkəzi 1998-ci ilin iyununda təsis edilmiş, onun filialları ölkənin regionları üzrə fəaliyyət göstərir. Həmin filiallar Azərbaycanın Cənubunda Lənkəran şəhərində, Şimal regionu üzrə Xaçmaz şəhərində yerləşir. Her iki region üzrə hüquqmüdafiə təşkilatlarının dəyişimi masası yaradılmışdır. Resurs Mərkəzi Azərbaycanda insan hüquqlarını müdafiə edən yəni qeyri-hökumət təşkilatlarının yaradılmasına fəal iştirak edir

Bundan başqa, hazırda Azərbaycanda bir sıra hüquqmüdafiə təşkilatları fəaliyyət göstərir ki, onlardan da Helsinki Vətəndaş Assambleyası Azərbaycan Milli Komitəsi (sədr Arzu Abdullayeva), İnsan Hüquqları, Müdafiə Mərkəzini (sədr Eldar Zeynalov) Sülh və Demokratiya İnstitutunun (sədr Leyla Yunus) Beynəlxalq Amnistiya Təşkilatının Azərbay-

mütəxəssislər tərəfindən Azərbaycanda insan hüquqlarının qorunması sahəsində aparılan demokratik dəyişikliklərin əlaməti olaraq yüksək dəyərləndirilir.

Beləliklə, ölkəmizdə demokratik cəmiyyət quruculuğu prosesinde insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində toplanmış təcrübənin politoloji təhlili əsasında Azərbaycan dövlətinin bu sahədə həyata keçirdiyi siyasetinin əsas istiqamətləri kimi, bizim fikrimizcə, aşağıdakılardı göstərmək olar:

- ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi və təmin edilməsinin konstitusion əsaslarının və normativ-hüquq bazaşının beynəlxalq standartlara müvafiq olaraq yaradılması, Azərbaycan Respublikasının bu sahədə beynəlxalq Konvensiya və sazişləre qoşulması;

- insan-vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində qeyri-hökumət təşkilatları və ictimai birliklər şəbəkəsinin formalşdırılması və fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin yaradılması;

- insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində milli mexanizmləri

ehətə edən dövlət proqramlarının işlənilməsi və onların həyata keçirilməsinin təmin edilməsi;

- Ölkədə aparılan siyasi, hüquqi, iqtisadi və sosial İslahatların insan-vətəndaş hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi və təmin olunmasına yönəldilmesi;

- insan-vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi sahəsində icraedici, qanunverici və məhkəmə hakimiyyətlərinin fəaliyyətinin istiqamətləndirilməsi və əlaqələndirilməsi, bu sahədə beynəlxalq təşkilatlar qarşısında götürülən öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsi;

- insan-vətəndaş hüquqlarının müdafiəsi və təmin edilməsi sahəsində qeyri-hökumət təşkilatları və ictimai birliklər şəbəkəsinin formalşdırılması və fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin yaradılması;

- vətəndaşların öz hüquq və vəzifələrinin başa düşməsinə kömək etmək məqsədilə hüquqi - maarifləndirmə proqramlarının həyata keçirilməsi və s.

Qeyd etmək lazımdır ki, əsası böyük dövlət xadımı Ulu Önder Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan

bu siyaset onun layiqli siyasi variisi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Tədqiqatçı və ekspertlər de bunu təsdiq edərək qeyd edirlər ki, ölkədə yaradılmış ictimai-siyasi sabitlik şəraitində İlham Əliyevin Prezidentliyi dövründə demokratyanın inkişafı, o cümlədən, insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması yönündə mühüm işlər görülmüşdür. Bunun bir istiqamətini de demokratik dəyərlərin mühüm tərkib hissəsi olan söz və fikir azadlığının təmin edilməsi təşkil etmişdir. Bütün bunlar isə respublikamızda demokratyanın dinamik inkişafının göstəricisi kimi qiymətləndirilir.

Ölkəmizdə reallaşan demokratikləşmə şəraitində qeyd olunan və digər istiqamətlərdə həyata keçirilən dövlət siyaseti çərçivəsində insan hüquqlarının müdafiəsi və təmin edilməsinə dair milli mexanizmlərdən birini Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili - Ombudsman Təsisi təşkil edir.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə felsəfə doktoru

İvanka Tramp öz bəzək və aksesuar firmasını bağlayacaq

ABŞ Prezidenti Donald Trampin qızı Ivanka Tramp öz brendi olan zərgərlik məməlatları, ayaqqabı və aksesuar firmasını bağlamaq qərarına gəlib. Bu barədə "The Wall Street Journal" məlumat yayıb. TASS informasiya agentliyi xəbər verir ki, firmanın əməkdaşları bu barədə məlumatlandırılıb. Həmçinin Ivanka Tramp bununla bağlı şirkətin heyətine müraciət etmək fikrindədir. Firmanın bağlanması səbəbləri açıqlanınır.

İndoneziyada iki üzü olan uşaq doğulub

Indoneziyada iki üzü və iki beyni bir başda yerləşən uşaq doğulub. AZERTAC "Daily Mail" saytına istinadla xəbər verir ki, Qılan Endika adlı oğlan uşağı Batam şəhərində dünən yənə göz açıb. Bu yaxınlarda onun iki aya tamam olub. Q. Endikanın iki eli, iki ayağı, bir bədəni var, lakin əkiz qardaşı ana bətnində normal inkişaf edə bilmediyi görə, onun başı deformasiyaya uğrayıb. Başının qeyri-adi formasına görə, uşağı təbii yolla yedidzirmək mümkün deyil.

Həkimlər bildirirlər ki, belə patologiyaya 250 min haldan birində rast gəlmək olar. Başın deformasiyası, əkiz qardaşların üzlərinin və beynərinin birləşməsi uşaqın həyatına böyük tehlükə yaradır. Onun müalicəsi üçün beynin və üzlərdən birinin, eyni zamanda, kəllənin bir hissəsinin kənarlaşdırılmasını nəzərdə tutan cərrahi əməliyyat tələb olunur. Q. Endikanın anası üç dəfə ultrasəs müayinəsindən keçməsinə baxmayaraq, doğuşa qədər uşaqda heç bir patologiya hiss etmədiyini bildirib.

ABŞ alımları: Otaq bitkiləri havanın təmizliyinə nəzarət edə bilər

ABŞ-in Tennessee Universitetinin alımları evdəki hava təmizliyinə nəzarət üçün otaq bitkilərindən istifadəni təklif ediblər. Onların fikrincə, modifikasiya edilmiş otaq bitki-ləri havadakı zərərlə maddələrin detektoru ola bilər. AZERTAC "oane.ws" saytına istinadla xəbər verir ki, bitkilər havadakı zərərlə maddələrlə temasda olduqda rəngini və parıltısını dəyişə bilir. Bu, meduzadan əldə olunan xüsusi yaşıł floresan züllənin bitkiyə əlavə edilməsindən irəli gəlir. Yeni yaradılan bitki növleri radon kimi təhlükeli maddələrə və havada insan sağlamlığı üçün təhlükəli olan birləşmələrə reaksiya verə biləcək.

Cənubi Koreyada unikal kompüter klaviaturaları yaradılıb

Cənubi Koreya mühəndisləri kağız vərəqi kimi əzilən elastik kompüter klaviaturası hazırlanıblar. AZERTAC "planet-today.ru" saytına istinadən xəbər verir ki, qeyri-adi elastikliyə malik innovativ qurğunun daha bir fərqli cəhəti onun sənii intellektlə təchiz olunmasındadır. Klaviatura əsasını kompüter təlimi alqoritmlarının təşkil etdiyi analoqu olmayan texnologiya ilə yaradılıb.

"Biz adı rezin klaviaturalarda tətbiq edilən sensorlardan istifadə etməmek və onların əvəzində sənii intellektin gücündə yararlanmaq qərarına gəldik", - deyə Seçjon Universitetinin professoru Son Ki Son bildirib. Professorun sözlerinə görə, silikon kauçukdan hazırlanan klaviaturanın daxilində nanoborucular massivindən yaradılan neyron şəbəkəsi quraşdırılıb. Neyroşəbəkə tərəfindən istifadəçinin rezin üzərində çəkilən ayrı-ayrı kvadratşəkilli klavişlərin sıxılması müəyyənləşdirilir.

Ses

Son səhifə

26 iyul

"Real" futbol tarixində ən bahalı qapıcı transferi edə bilər

Tottenham klubunun qapıcısı Ugo Lloris karyerasını "Real"da davam etdirə bilər. SiA-nın məlumatına görə, "kral klubu" bu transfer üçün 67,5 milyon avro xərcləmeye hazırlıdır. Lakin "Tottenham" qapıcını satmaq niyyətində deyil. 31 yaşlı fransız qolkiperin İngiltərə klubu ilə müqaviləsi 2022-ci ildə başa çatacaq.

Əger bu transfer baş tutarsa, Lloris futbol tarixinin ən bahalı qapıcısı olacaq. Hazırda bu rekord "Roma"dan "Liverpul"a keçən Alison Bekkerə məxsusdur. Onun transferinə 62,5 milyon avro sərf olunub. Lloris 2012-ci ildən "Tottehem" klubunda çıxış edir. Ötən mövsüm İngiltərə Premyer Liqasında 36 oyunda qapısından 35 qol buraxıb. Qapıcı Fransa millisi ilə birlikdə DÇ -2018-in çempionu olub.

Paralimpiyaçılarımız beynəlxalq festivalda iştirak edəcəklər

tılun 25-də Azərbaycan Respublikası Milli Paralimpiya Komitesinin (ARMPK) baş katibi Kamal Məmmədovun rəhbərliyi altında idmançı və mütxəssislərdən ibarət nümayəndə heyəti sayca üçüncü beynəlxalq idman paraşütü üzrə "HANDIFLYEuroChallenge 2018" festivalında iştirak üçün Moskvaya yola düşüb. ARMPK-dan verilən məlumatə görə, festival Rusyanın Ryazan vilayətində fəaliyyət göstərən "Krutitsi" aviaklubunun bazasında keçiriləcək.

Festivalda Rusiya, Fransa, Yunanistan, Xorvatiya, Makedoniya, Latviya, Belorusiya, İsveç, Türkiye və Azərbaycandan olan 120 idmançı (onlardan 30-u əlil arabası istifadəçisidir) iştirak edəcək. Festivalda ölkəmizi paralimpiyaçı idmançılarımız, əlil arabası istifadəçiləri Aysel Əliyeva, Qəndaf Əkbərli və Mariya Samuylova təmsil edəcəklər. Komitenin mütxəssisleri Leyli Yusifli, Azər Tapdıqov və Rüfat Hacılı idmançılarımıza dəstək olacaqlar. Onlar 3500 metr mesafədən təyyarədən paraşütle tullanacaqlar.

"Keşlə" nin yeni baş məşqçisi bəlli olub

Dünən "Keşlə" futbol klubunun yeni baş məşqçisi Müşahidə Şurasının iclasından sonra bəlli olub. Toplantıda baş məşqçi vəzifəsinə Mladen Milinkoviçin təyin edilməsinə dair qərar qəbul olunub. Serbiyalı mütxəssislə cari mövsümün sonunadək müqavilə imzalanıb. Qeyd edək ki, "Keşlə"nin baş məşqçisi postunda Yuri Maksimov əvvələyən Milinkoviçin 50 yaşı var. Onun sonuncu iş yeri Çempionlar Liqasının II təsnifat mərhələsində "Qarabağ"ın rəqibi olan Albaniyanın "Kukesi" komandası olub.

Daniel Starric "Liverpul"da qalacaq

Liverpul"də qalib-qalmayacağı müzakirə olunan Daniel Starricin taleyinə aydınlıq gəlib. Britaniya mətbuatının yazdıqından məlum olub ki, ingiltərəli futbolcu növbəti mövsümü mərsisaydlıların həyətində keçirilecək. Elə məşqçilər korpusu da təcrübəli futbolçunu komandada saxlamaqdə maraqlıdır. Starric təlim-məşq toplantındakı çıxışı ilə Yurgen Kloppun etimadını qazana bilib.

Pirlo yenidən İtaliya millisində

Italiya millisinin sabiq üzvü Andrea Pirlo məşqçiliyə başlayıb. Qol.az-in "repubblica.it" saytına istinadən yaydığı xəbərə görə, 39 yaşı veteran yarımmüdafiəçi İtaliya millisində çalışacaq. O, baş məşqçi Roberto Mançininin köməkçisi təyin edilib. Qeyd edək ki, "Milan" və "Juventus"da da çıxış etmiş Pirlo son olaraq ABŞ-in "Nyu York Siti" klubunda oynayıb. 2002-2015-ci illərdə İtaliya millisinin formasını geyinən "maestro" 116 oyuna 13 qol vurub.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 **Faks:** 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet "Ses"in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnir.
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SiA, APA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**